

ଦିଶୁଲେ ଚକ୍ର ମର୍ତ୍ତେ ଜନମ । ନିରାକାର ହୋଇଛନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ॥
 ପୃଥ୍ୱୀର ଭାବ କଲେଣି ଉଦ୍ଧାସ । ଯୁଗହୁଁ ଅସି ହୋଇଲଣି ଶେଷ ॥
 କେମନ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଅସିବେ ଏଥକୁ । ସମସ୍ତେ ଏହା ବିଶ୍ୱର ମନକୁ ॥
 ବୁଝା ବୋଲିଲେ ଅଛି ତାର ମର୍ମ । ସୀତା ତେଜିଲେ ଯିବ ସବୁ ଧର୍ମ ॥
 ଧର୍ମ ଚକ୍ରାନେ ପ୍ରାଣୀ ଯାନ୍ତି ନାଶ । ଦେବଦେବୀନ୍ତେ ସର୍ବଠାରେ ଦୋଷ ॥
 ସକଳ ଦେବ ଏକ ଠାବ ଦୋଇ । କାକ୍ୟଦେଶଙ୍କି କହୁଲେ ମଣାଇ ॥
 ଏକା କଥାକେ ଅସିବେ ଶ୍ରୀରାମ । ସୀତା ତେଜିଲେ ଯିବ ଧର୍ମ କର୍ମ ॥
 ଭୁମ୍ଭେ ଗୋ ମାତ ଏହିଗଣି ଯିବ । ଶ୍ରୀରାମ ଜଣିବେ ଚଳେ ଜଣବ ॥
 ସେମନ୍ତେ ରାମ ତେଜନ୍ତି ଜାନକା । ଉପାୟ ମାଗୋ କରବ ତହୁଁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ଦେଖୁଣ ଭୁବନ । ଭଲମ୍ଭ ନ କରି ଲେ ବହୁବ ॥
 ଏମନ୍ତେ ନହୁ ଦେବତାଏ ଗଲେ । କାକ୍ୟଦେଶ ଏଣେ ବିଜୟ କର ॥
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଅସୋଧାସୁରେ । ବିଜୟ ହେଲେ ଶ୍ରୀରାମ ହୁଁ ॥
 ଦୁଇବ କଷଣ ଦେ କରୁ ଅନ । ସୀତାଠାରେ ରାମ ବିଷୟ ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ କାହାଣୀ । ମନେ ବିଶ୍ୱରାନ୍ତି ରାମ ଭଲଣୀ ॥
 ରୁଷିନିଜମାନେ ବଡ଼ ଦୁଃଖୀ । ମୋହ ସଙ୍ଗତେ ହୋଇଥିଲେ ସୀତା ॥
 କେମନ୍ତେ ଦେଖିବ ତାଙ୍କ ବଦନ । ଦେବ ଶ୍ରେଷ୍ଠନ ଦେବ ଚନ୍ଦନ ॥
 ଏମନ୍ତେ ରାମ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ । ଦେଖିଲେ ସୀତା ବଦନ ଚରଣ ॥
 ପୁଛନ୍ତି ରାମ ଶୁଣ ପ୍ରାଣସଖୀ । କହ । ମନରେ ଦେଉଅଛୁ ଦୁଃଖୀ ॥
 କହ ଅମ୍ଭକୁ ସେହୁ କଥା କଥା । ସେମନ୍ତେ ଯିବ ତୁମ୍ଭ ମନ କଥା ॥
 ତାହା ଶୁଣି ସୀତା ହରଷ ହେଲେ । ଶିବେ କରଦେଇ ପାଦେ ପଡ଼ିଲେ ॥
 କହନ୍ତି ସଖା ବନ୍ଦନ କଥା । ମନରେ ପଡ଼ି ପାଇଅଛି ବ୍ୟଥା ॥
 ରୁଷିନିଜମାନେ ବଡ଼ ଦୁଃଖୀ । ସେମାନେ ହୋଇଥିଲେ ମୋର ବନ୍ଧୁ ॥
 କହେ ରୁଷି ବନ ଫଳ ମନ । ବସନ ନାହିଁ ପିନ୍ଧନ୍ତି କଲେ ॥
 ମନେ ବାଧୁରା ଯିବ ଦଳକୁ । ଶ୍ରେଷ୍ଠନ ଦେବ ଦେବ ତାହାକୁ ॥
 ଅଜ୍ଞା ଦେଲେ ରୁଷି ମୋତେ ନେବ । ରୁଷିଦଳରେ ସବୁ ଦେଖାଇବ ॥

ଶୁଣି ରଣନାଥ ବୋଇଲେ ହେଉ । ଯିବ ବଳକୁ ହସ୍ତବନ ଯାଉ ॥
 ଶୁଣି ବିରାଟ ଜନକ ଦୁହେଁ । ରାମ ବିରୁଦ୍ଧ ଅଦେ ବଧାତା ॥
 ରାମ ପାହୁଲେ ହୁଅନ୍ତି ରାଜନ । ବାରିବରଷ ଗଲି ଘୋରବନ ॥
 ବନରେ ସେତେ ପାହୁଲେ କଷଣ । ମୋହନ୍ତ ବେହନ ଜାଣନ୍ତି ଅନ ॥
 ପୁଣି ସୀତା କହୁଅଛନ୍ତି ଏହା । ଅଦେ ବଧାତା ଘଅଛେ କାହା ॥
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଦିବସ ଶେଷ । ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପଦ୍ମ କୁମୁଦ ପ୍ରକାଶ ॥
 ସବୁକର ଘରେ ଘାପ ଜଳନ୍ତ । ତ ଜବାବକୁ ପେଡ଼ି ପଡ଼େ ॥
 ଦେଲକୁ ବେଳ ହୋଇଲା ଅନ୍ଧାର । ଅନ୍ଧାରୀ ଚଳେ ଜଳେ ରଘୁନାଥ ॥
 ଅତି ଉଦାତ୍ତ କର ଚକରିବେ । ବୁଲୁ ଅସନ୍ତି ରାମ ସବୁଠାରେ ॥
 ମଣ୍ଡପ ପିଣ୍ଡା ସବୁ ବୁଲି ଆସି । ନିନ୍ଦା ଯାଇଛନ୍ତି ନଗର ବାସୀ ॥
 ଦାଣ୍ଡରେ ଡାକନ୍ତି ମୁକାପାଇବା । ବଳେ ବଳେଛନ୍ତି ଦେ ନାସ୍ତିକ ॥
 ମହର ପିଇଣ ଏକ ରଜକ । ଶ୍ରୀମନ୍ତ ସଙ୍ଗେ ଜଳି କରି ଅନେକ ॥
 ବୋଲଇ ତୁଲୋ କାପଦର ଗଲୁ । ବସି ଶୁଆ ହୋଇ କପାଁ ରହିଲୁ ॥
 ଯାଅ ହୋଠାରେ ମୋରକାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ । ଦୋରୁରୀସ୍ୱପନ ମୁଖ ନ ଶୁଣୁ ॥
 ଶୁଣି ଥୋବଣୀ ବୋଲଇ ବିରୁଦ୍ଧ । ମେତେ ସେ ବୋଲଇ ଦୋରୁରୀ ॥
 ନାରୀ ॥

କାପଦରେ ଝିଅ ଦିନେ ରହୁଲା । ଏଥୁ କପାଁ ଦୋରୁରୀ ହୋଇଲା ॥
 ରାମ ପାହୁଲେ ଲୋକଙ୍କୁ କହେ । ଦୋଷ ହୋଇଲେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୁଏ ॥
 ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ସେ ଜଗତେ ରାଜା । ତରୁଦ ରୁଚନ ତାଙ୍କ ପରାଜା ॥
 ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀପାଦୁ ରାଜଣ ନେଲା । ତରୁଦ ନାସ ଦଳୀ କରିଥିଲା ॥
 ରାବଣ ମରି ସୀତାକୁ ଆଣିଲେ । ଅଣି କର ଅରସେବ ହୋଇଲେ ॥
 ରାମ ତହୁଁ ବଡ଼ ଜାତି ହୋଇଲୁ । ଦୋରୁରୀ ବୋଲି ମୋତେ ବାଲି ॥
 ଦେଲୁ ॥
 ଏତେବେଳେ କପାଁ ଗୋଲ ବରୁଦ୍ଧ । ରାମପାହୁରେ ସକାଳେବେଳେ ॥
 ଥୋବଣୀ ତୁଣୁ ଏମନ୍ତ ଶୁଣି । ମନେ ଦରୁରୁଛି କୋବିଣ୍ଡପାଣି ॥

ନିଶ୍ଚୟ ଶୀତା କଲବି ହୋଇଲା । ଜଗତେ ମୋତେ ଅପଣ୍ୟାତ ଦେଲା
 ଗୁରୁ ଧୋବଣୀ ବୋଲଇ ଏକଥା । ତେଜବ ନିଷ୍ଠେ ଜନକ ଦୁହରା ।
 ଏହା ଚିତ୍ତର ଜଗତ ଜୀବନ । ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦେଲେ ଚିତଳ ମନ ।
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ନିଜ ସଦନ । ଦେଖିଲେ ଯେତେ ହିଁସା ଶିଳିନ
 ମୁଖକୁ ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି ବଚନ । କାଲି ଗୁରୁ ମୋତେ ପିତୃ ଜୀବନ ।
 ଅଜ ଦେଖିଥାଏ ଚୋରନ୍ତେ ମୁଖ । କାଲିଦେବ ମୋତେ ଭାବୁଣ ଦୁଃଖ
 ପଲଙ୍କେ ପହଞ୍ଚିଲେ ରାଗପତି । ହୃଦେ ଲଗାଇ ଜନକ ଦୁହରା ।
 ଧର ବଦନେ ଚିତ୍ତନ୍ତ୍ର ରୁପନ । ଲେଉଟ ବଦନ ବେନ ନୟନ ।
 ଏମନ୍ତେ ରଜନୀ ହୋଇଲା ଶେଷ । କାକ ପିକ କଲେ ଧନ ପ୍ରକାଶ ।
 ଶୁଣି ପଲଙ୍କ ତେଜଲେ ଶ୍ରୀରାମ । ବୋଲନ୍ତି ଉଠ ଯୁବଜୀବନ ।
 ଭୁଜିଲା ନିଦ୍ରା ଉଠିଲେ ଜାନଙ୍କା । ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖ ଶୁଣନ୍ତି ନିରେଖି ।
 ରାମ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ପ୍ରାଣ ସଖି । ଯାଅ ଯା ରାଗ ନନ୍ଦନାକ ଦେଖି ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଦେଖିଯାଉ ଅଗ ହୋଇ । ଧନ ବସନ ଦେବା ପିଠିଆଇ ।
 ଶୁଣି ଜାନଙ୍କା ଦରଶ ହୋଇଲେ । ପ୍ରଭୁ ଶତରଣେ ପ୍ରଣାମ କଲେ ।
 ସେଠାରୁ ବିଜେ କଲେ ରାଗରାଣୀ । ତାହା କହନ୍ତି ଶୁଣ ଦେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।
 ଶୀତାକୁ ଦେନ ଘୋରବନ ପିବ । ନ କହୁ ବନେ ନିବାସି ଅସିବ ।
 ଶୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଚରଣ ହୋଇଲେ । ଅଗ୍ନିଲେ ଦୀର୍ଘ ନିଃସାସ ଫେଇଲେ
 ପରିବେଷିତ ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣ । ଲେଉଟ ବଦନ ବେନ ନୟନ ।
 ଯେ ଥର କି ବୋଲି ବୋଲଇ ଭୁଣେ । ମେରୁକ ଭାଜି ପଦୁଅଛି ମୁଣ୍ଡେ
 ଶିଖେ ନ ଦେଖିଲେ ଯାହାକୁ ଲୋଡ଼ି । ହୃଦେ ଲଗାଇ ପଲଙ୍କେ

ପହଞ୍ଚି ।

କାହାରି ଲାଗି ମାଇଲି ଯୁବଣୀ । ଏବେତ ଏହା କହୁଛ ଅପଣ ।
 ବଞ୍ଚେ ମୁନି କହୁଛନ୍ତି ମାତା । ରୋ ପ୍ରାଣ ମନ ପାଶୋଇଲ ଭାବ ।
 ଶୀତାଙ୍କୁ ଚାହୁଁ ଉପକ୍ରମେ ଶୁଭେ । ସମ୍ମାନେ କୋହରେ ତାକୁ ବଳବନ୍ତେ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରଶିଖର ଦେବପତି । ଧନ ଧରେଇ ନ ପଶବେ କହ ।

ତେବେଳେ ଦୋଳିବେ ରାଜା । ମାରିବେ ଦୁଷ୍ଟ ଶାଳିବେ ପରାଜା ।
 ଦେଖ ସୀତାଙ୍କ ଗର୍ବ ପ୍ରସମାପ । କି ଦୋଷେ ଶ୍ରୀରାମ ଏଡ଼େ ନିରାପ ।
 ବ୍ୟାଧି ବଞ୍ଚିବ ଖାଇବେ ଦେଖିଲେ । ପ୍ରିୟତମ୍ୟାଦୋଷଲଗିବରଲେ ।
 କି ବୋଲି ବୋଲିବେ ଶୁଣି ଜଗତ । ଧୂଳିର କରବେ ଶୁଣି ପ୍ରମତ୍ତ ।
 ଶୁଣି ନୋଥରରେ ବୋଲନ୍ତି ରାମ । ତୁ ସୀତା ନ'ନେ ଅମ୍ବୁଯାଉଁ ବନ

ଏସନ ଶୁଣି ବୋଲଇ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ନେବ ଗୋଷ୍ଠୀରୁ ସୀତା ଘୋରବନ ।
 ଗୁଡ଼ି ଅସିବ ମୁଁ ଅଛୁ ପ୍ରମାଣେ । ହେ ପ୍ରଭୁ ଏହା ନ ଜାଣିବେ ଆନେ
 ଏମନ୍ତ କହୁ ଶିରେ କର ଦେଲେ । ମେଲଣି ମାଗି ସୀତାସ୍ଥିରେ ଗଲେ
 ମୁଖ ଘୋଡ଼ ଶିରେ ଘୋଡ଼ିଲେ ପାଣି । କଲ୍ୟାଣ କଲେ ଜନକଦୁଲଣି
 ବୋଲନ୍ତି ହେ ବାବୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶୁଣ । ବିଲମ୍ବ ନ କର ସିବା ବନ୍ଧନ ।
 ବିମ୍ବନେ ବସିଣ ସୀତା ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ଗଗନ ପଥରେ କଲେ ଗମନ ।

ନୟ ପାରି ହୋଇ ତଳିଆ ଯାନ । ନିଜେ ଲତା ମହାଦୋରବନ ।
 ସେ ବନେ ବିମାନ ଲଗନ୍ତେ କାଣି । ଭାବେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶୁଣିଠାକୁରଣୀ ।
 ପାଦେ ଗତିବା ନ ଚଳଇ ଯନ । ହେଉ ବୋଲି ସୀତା ହରଷମନ ।
 ତମାକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଗମନ କଲେ । ଘୋରବନେ ସରୋବର ଦେଖିଲେ ।
 ସୀତା କହନ୍ତି ହେ ବାବୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ଏହି ପ୍ରାନ୍ତରେ କହେବା ହେ ଶ୍ରୀନ ।
 ଦୁଷ୍ଟ ଲଗିଲ ନ ପାରିଲି ସହ । ବୋଲନ୍ତି ଦଳିତ ସେ ସରସେଇ ।

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଲନ୍ତି କିଏ ଗୋ ପ୍ରାନ୍ତ । ତହୁଁ ଜାନକୀ କହିଲେ ଜମନ ।
 ଶ୍ରୀନ ପାରି ମନେ ଚୋଷ ଲଗିଲେ । ବାହୁଡ଼ି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପାଶେ ଟିକିଲେ ।
 ପୁଣି କହନ୍ତି ଶୁଣ ହେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ତଳେ ମନ ଲଗଇ ରୋଦନ ।
 ସଖୀଙ୍କ ମଠ କେତେ ଦୁଇ ଅଛୁ । ଯେଣେ ମୁଁ ଶୁଣାଇବି ଜହମାତୁଛୁ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଲନ୍ତି କର ପ୍ରସ୍ତନ । ଦୟାଆ କରୁଥିବ ତୁମ୍ଭ ତରଣ ।
 ଯେଣେ ତବ ପାଦ ଚାପଇ ଦସି । ହେବେ ଲୋକ ହେବେଲେ ଦୋଷୀ ।

ସୀତା କହନ୍ତି ଲୁଚିଯାଇ ବାବୁ । ଧନ ଶର ଘେନି ଜଣି ବସିବୁ ॥
 ଡରିବୁ ବାବୁ ବନର ଭିତର । ଶବ୍ଦେ କଥା ପଡ଼ଇ ମନର ॥
 କୋମଳପଦ ଲୁଚି ଏ ପାରିଲେ । ତା ପରେ ପଶନ୍ତି ପାରି ଶୋଇଲେ ॥
 ମନେ ବସୁର କରନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ଏମନ୍ତ ବେଳେ କରନ୍ତି ଗମନ ॥
 ପଦ ଶବ୍ଦ ଏ ଲେଖି ଶ୍ରୀରାମ । ବୃକ୍ଷେ ଲମ୍ବାଇଲେ ଶସ୍ତ୍ରନଠାଇ ॥
 ମାତଃ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ମୁରୁହିଲେ ରାମ । ବନରେ ଭୁଞ୍ଜିବ ତୁମ୍ଭ କରମ ॥
 ଯାଉଛି ମୁହଁ ନ କରବ ଶେଷ । ମୋହର ମାଗୋ ନାହିଁ କିଛି ଦୋଷ ॥
 ଅନ୍ଧୋଧା ଅରୁ ମନେ ନ କରବ । ପଥ ପଶୁଇ ପିତାଘର ଯିବ ॥
 ଏମନ୍ତେ ନେତ୍ର ଲୋଚକ ବହଇ । ଶ୍ରୀତ ଯିବାକୁ ସତ ନ କଲଇ ॥
 ଶୀତାଙ୍କ ପାଦେ କରଣ ପ୍ରଣାମ । ବାହୁଡ଼ିଲେ ତହୁଁ ସୁମର ଧର୍ମ ॥
 ଶ୍ରେଷ୍ଠର ପାଇ ଶୁଦ୍ଧେ ପଛକୁ । କ୍ରୋଧରେ ଗାଳି ଦିଅଇ ଧର୍ମକୁ ॥
 ଧନ ବ୍ୟାଚା ତୁ ଏଡ଼େ ଦାରୁଣ । କି ଦୋଷେ ବଞ୍ଚିଲୁ ଏଡ଼େ କଷଣ ॥
 ଶୁକ୍ରାଣ ସୁକୁମାର ମହାଶୟ । ତାହାଙ୍କୁ ଦେଖୁ ତୁ ଏଡ଼େ ବସନ୍ତ ॥
 ଶ୍ରେଷ୍ଠେ କୋରେ କ୍ରୋଧ କଲେ ଯିବୁ ନାଶ । କିପାଇ ଦେହର ଏଡ଼େ
 ଶାବ୍ଦ

ପଣି ବସୁରନ୍ତି ଘରକୁ ଯିବ । ରାମ ବଦନ କେମନ୍ତେ ଶୁଦ୍ଧ ॥
 ଏକ ମୋ ଜୀବନ ଶ୍ରୀରାମ ନ ରହୁ । ମୁଦିତା ଏହଠାରେ ପଡ଼ିଯାଉ ॥
 ପୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ଧନ ଦେ ଶ୍ରୀରାମ । ନିଦ୍ରା ସୁ ପୁରୁଷ ପଶୁଙ୍କ ସମ ॥
 ରାମ ତୁ ଭବନେ ସୀତା ସୁଦୟ । ତାହାଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ କୋଦଣ୍ଡ ଧାରୀ ॥
 ଶ୍ରେଷ୍ଠେ ଜାଣିଲେ ତୁମ୍ଭେ ବଡ଼ ମନ । ପାଷାଣ କଠୋର ତୁମ୍ଭର ହୃଦ ॥
 ଏହା କହୁଇ ପଛରେ କଟକ ଶୀତାଙ୍କୁ ନ ଦେଖି ରାଗୁନାୟକ ॥
 ବାହୁଲ ପ୍ରାୟ ଦେଇ ପ୍ରମଦଣ । ବୋଲନ୍ତି ଅରେ ଦାରୁଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥
 ତୁ ଏକ ଅଲଳୁ ସୀତା କି ନାହିଁ । କେବଣ ବନରେ ଗୁଡ଼ିଲୁ ନେଇ ॥
 କେବଳ ବନେ ଅଲଳୁ ପ୍ରତି । ଦେଖିଅସୁ କିନା ଯାଇ ବାହୁଡ଼ି ॥
 ମୋହେ ମୋହେ ମୋହେ ମୋହେ ନଥ । କେଣେ ଗୁଡ଼ିଅସୁ ଦେଖାଇ ବଥ

ନଦନ ପୋତଣ ଉତ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ଲୋଚକ ବଦନ ବେନ ନୟନ ॥
 ଦଶିଷ୍ଠ କହନ୍ତି ଶୁଣ ଶ୍ରୀରାମ । ତୁମ୍ଭେ ଯେ ଶଶିମାନଙ୍କ ଭ୍ରାତ୍ରମ ॥
 ତୁମ୍ଭଠାରୁ ସର୍ବ ହୋଇଛି ଜାତ । ତୁମ୍ଭେ ତ ଜଗତରେ ତା'ର ମାତ ॥
 ମାୟାରେ ପଡ଼ି କରୁଛ ସେଦନ । ହେ ରାମ ତୁମ୍ଭେ ଅମ୍ଭଠାରୁ ଶୁଣ ॥
 ଯେବେ ଶକ୍ତିଲ ଜନକ ଦୁସ୍ତତା । ଅଜ୍ଞ ସେ କଥାକୁ ନ କର ଚିନ୍ତା ।
 କଲା କର୍ମ ତାର ହୁଅଇ ନାଶ । ହେ ରାମ ମନରେ ନ କର ହାସ ॥
 ଦେଲା ଗୁପ୍ତତା ଯେ ମରି ଲୋଚନ । ଅବଶ୍ୟ ସେହୁ ନରକେ ପଡ଼ଇ
 ଶତାଧିକା ଅମ୍ଭେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୀତା । ଗୋପିକା ଚରୁ ହେ ଜଗତଜିତା ॥
 ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ହୋଇଲେ ମଉନ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବରଦ ଯେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ॥
 ଅନ୍ତଃସ୍ଥରେ ରାମ ହେଲେ ପ୍ରବେଶ । ମାତାଗଣେ ପ୍ରବୋଧଲେ ଅଶେଷ
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମ ନାଶ । ଭାଙ୍ଗିଲା ନଦୀ ଉଠିଲେ ସୁନ୍ଦରୀ ॥
 ଦେଖିଲେ ସନ୍ଧ୍ୟେ ନାହିଁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ଭାଙ୍ଗି ହୋଇଲେ ମନ ଜନ ॥
 ଟାକନ୍ତି ବାବୁ ଶୁଣରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । କେଣେ ଲୁଚିଅଛୁ ଦେଖା ବଦନ ॥
 ବେଳ ଭୁଲି ନ ଶୁଣ କିପାଇଁ । ସଖୀଙ୍କ ମଠକୁ ଯିବା ଚଳାଇ ॥
 ଭାବିବାର ଦେଖ ଚଟା ହୋଇଲେ । ପକ୍ଷ ଖଣ୍ଡିଏ ଲମ୍ବି ହୁ ଦେଖିଲେ
 ଶ୍ରୀକରେ ପକ୍ଷ ପଡ଼ି ମହାସତ୍ତା । ମୁରୁଛିତା ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ଶିଖ ॥

ଶଶିକେ ଚେତନ ପାଇ ଉଠିଲେ । ଆହା ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲି ସୁମଲେ ॥
 କିଛିହୁଁ ଦୋଷ ନ କଲ ଗୋସାଇଁ । କେନେ କିସକିଲ ମୋତେ କିପାଇଁ ॥
 ବାଟ ନ ଜାଣଇ କେଣିକି ଯିବ । କେମନ୍ତ ପ୍ରକାରେ ବନେ ବଞ୍ଚିବ ॥
 ପ୍ରଣି ବୋଲନ୍ତି ଗଣ ମହାବାହୁ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମୋର ସର୍ବ ଶୁଭେ ଆଉ ॥
 ସର୍ବମଙ୍ଗଳା ସେବା ମୋର ସେନ । ସରକୁ ଶୁଣେ ଯାଉ ମୋ ଲକ୍ଷଣ ॥
 ମୋତେ ପ୍ରତିଲା ଦୁଃସ୍ବପ୍ନ ସଙ୍କଟ । କେଣିକି ଯିବ ନ ଜାଣଇ ବାଟ ॥
 ସେଠାରୁ ଦେଖ ଖଣ୍ଡେହର ଗଲେ । ବଣା ହୋଇ ବାଟେ ସୁନ୍ଦର ॥

ବାଲମାକମ୍ବନ ଶିଷ୍ୟ ସେଠାରେ । ବୁଲନ୍ତି ଫଳମୂଳ ଖୋଜିବାରେ ॥
 ରୋଦନ ଶୁଣି ସେ ଚିଲିଲେ ଆସି । ଦେଖିଲେ ବନେ ସୀତା ଶୁଭ୍ରବେଶୀ ॥
 ଏକ ମୁଖ ଗୁହ୍ୟ ଅରୋକ ସୁନ୍ଦର । ସୀତାଟି ଅନୁର ଚନେ କାନ୍ଦୁଛି ॥
 ବଦନ ପୋତି କାନ୍ଦୁଥିଲେ ସଜ । ଏ କଥା ଶୁଣି ଗୁହ୍ୟଲେ ଝଟିତ ॥
 ଚିହ୍ନିଲେ ଦେଖା ବାଲମେକ ଶିଷ୍ୟ । ଅଳ୍ପଲେ ରୋଦନ କଲେ ଅଶେଷ ॥
 ଦେଖୁ କାନ୍ଦଲେ ସେହି ବେନରୁଇ । ସୀତା କରଧର ଦୋଳନ୍ତି ଯାଇଁ ॥
 ମୁଖକୁ ଗୁହ୍ୟ ଲୋଚକ ପୋଛିଲେ । ବନେ କିପାଇଁ କାନ୍ଦୁଛ ବୋଲିଲେ ॥
 ସୀତାଙ୍କୁ ଦେଖି ବେନରୁଇଗଲେ । ମଠରେ ଯାଇଁ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ॥
 ବସି ଅଛନ୍ତି ବାଲମେକ ଗୁପ୍ତି । ପୁରଣ ପୋଥି ଲମ୍ବାୟଣ ଘୋଷି ॥
 ପିତା ଚରଣ ଧରିଣ ଚଢ଼ିତ । ଭୁବେ ରୋଦନ କଲେ ମହାପତ୍ନୀ ॥
 ଜୋଧର ହୋଇ ବୋଲନ୍ତି ପିତା । କି କଥା କହ କହ ସିନୋ ସୀତା ॥
 ଶୀତା ବୋଲିଲେ କହୁଛଇଁ କିପ । ଚିନ୍ତାଦୋଷେ ମୋତେ ଡେଇଁଲେ ॥
 ଭୟ ॥

ଦୁମ୍ବେ ମହାମୁନ ସମସ୍ତ ଜାଣ । କେବେ ପୁରଣ ଅଗତ ବଖାଣ ॥
 ଯେବଣ ବନେ ବନବାସ କଲି । ଗୁପ୍ତି ନନ୍ଦନା ସଙ୍ଗ ହୋଇଥିଲି ॥
 ଗୁପ୍ତି ନନ୍ଦନାମାନେ ବଡ଼ ଦୁଃଖୀ । ମୋହ ସଙ୍ଗେ ଛ ହୋଇଥିଲେ ସଖୀ ॥
 ସେମାନେ ମୋ ମନେ ପଡ଼ିଲେ ପିତା । ଦଣ୍ଡେ ମୁଁ ବସି କରୁଥିଲି ଚିନ୍ତା ॥
 ଏ ସମୟେ ପ୍ରଭୁ ହେଲେ ପ୍ରବେଶ । ପରୁରଲେ ମୋତେ କପାଁ ବରଷ ॥
 ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ପ୍ରଭୁ ବନବାସ କଥା । ଗୁପ୍ତିନନ୍ଦନା ମନେ ପଡ଼ି ବ୍ୟଥା ॥
 ଦୁଃଖବାଳରେ ହେ ଲୁଣ୍ଠିଲେ ସଖୀ । ଅଜ୍ଞା ହୋଇଲେ ଯିବି ତାଙ୍କ ॥
 ଦେଖୁ ॥

ମୋର ସଙ୍ଗତରେ ବୁଦ୍ଧ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ଉଦ୍ଧମ ବସନ ମିଷ୍ଟଭୋଜନ ॥
 ଦୁଃଖ ବୋଲିଲେ ମୋଦଣ୍ଡ ଧାରଣ । ଯିବି ସଙ୍ଗତରେ ଦେବୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥
 ଅଭିହୀନ ମୋତେ ଲକ୍ଷ୍ମଣଗର । ଶୁଣି ଅଇଲେ ବନର ଉତ୍ତର ॥
 ପୁଅପୁତ୍ରମେ ବଡ଼ ଅଳ୍ପଲ ହେଲି । ନିର୍ମଳ ପ୍ରସରିଣୀ ଏ ରେଟିଲି ॥

ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ ବଡ଼ କଲେ ଥାନ । ବୋଲଇ ବାବୁ କରବ ଶୟନ ॥
 କୋମଳ ପଟ ଶୁଭ୍ର ପାରିଲେ । କ୍ରେ ପିତା ପଥଶ୍ରମେ ନିଦ୍ରା ଗଲେ ॥
 ପଥ ଖଣ୍ଡିଏ ଲେଖି ଉଲୁଚିଲେ । ନ କହଣ ମୋତେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଗଲେ ॥
 ନିଦ୍ରା ଭାଙ୍ଗିଲା ନ ଦେଖଇ ତାଙ୍କୁ । ବହୁତ ଡର ଲାଗିଲା ମନକୁ ॥
 ଦେଖିଲେ ପଥ ଖଣ୍ଡିଏ ଲେଖନ । କର ଉଲୁଚି ପାଇଛି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥
 ପଡ଼ିଲେ ରାମ ମୁରୁଛିଲେ ତେ ତେ । ଅଯୋଧ୍ୟା ନ ଯିବୁଛି କଦାଚିତ୍ତେ ॥
 ମୋହର ମାଗଣା କିଛି ନାହିଁ ଦୋଷ । ବିଲୁର ମୋଠାରେ ନ କର ॥
 ଭେଷ ॥

ପଥ ପଶୁରି କାପ ଘର ଯିବ । ନୋହଲେ ତୁମ୍ଭ କରମ ଭୁଞ୍ଜିବ ॥
 ଦେ ପିତାଃ ପଥମାସ ଶତ ମୋର । ଶ୍ରୀରାମ କଲେ ଦାରୁଣ ବେଶର ॥
 ଅଳ୍ପ କିଛି ଦୋଷ ନାହିଁ କ୍ରେ ପିତା । ଶୁଣି ମୁନିଙ୍କ ମନେ ବରଦ-ଥା ॥
 ଭଲରନ୍ତି ମୁନି ଏ ବିଷ କଥା । ମନକୁ ପ୍ରତି ନିହର ସଦାଥା ॥
 ଦୋଷ ନ ଦେଖି କି ପୁତ୍ରଲେ ରାମ । ବୁଝିବା ବୋଲି କଲେ ॥
 ଯୋଗଧାନ ॥

ଅଶ୍ୱାଙ୍ଗ ଯୋଗ ବୁଝି ସମାଧରେ । ଖୋଜିଲେ ଦୋଷ ବେଦ ବେଦା ॥
 କ୍ରତେ ॥

କାହିଁ ନ ଦେଖିଲେ ସୀତାଙ୍କ ଦୋଷ । ମନରେ ମୁନି ପରମ ସନ୍ତୋଷ ॥
 ବୋଲନ୍ତି ରାମ ଧର୍ମ କଲେ ନାଶ । ଅଦୋଷେ ସୀତାଙ୍କୁ କଲେ ନିରାଶ ॥
 ଗର୍ବରେ ପାଞ୍ଚମାସ ମହାବଳ । ଏଡ଼େ ଚର୍ଚ୍ଚିତ୍ର ସେହି ରଘୁପତି ॥
 ବୋଲନ୍ତି ସୀତା ଚଳଣ ପଖାଳ । ଶୁଭ୍ରମୟ ବ୍ୟଥା ଭୁଞ୍ଜି ଶୀତଳ ॥
 ଶୁଣି ଜାନକୀ ପାଦ ପଖାଳଲେ । ପିତାଙ୍କ ଚରଣ ଚଳେ ପଡ଼ିଲେ ॥
 ଘରରେ ପଶିଲେ ଶ୍ରୀରାମରାଣୀ । ଦୃଷ୍ଟାର୍ଥେ ପିଇଲେ ଶୀତଳ ପାନୀ ॥
 ରୁଷି ନନ୍ଦିଘଣ୍ଟାନେ କହୁ ସୁଖୀ । ହେଁ ଯାହା ମାନବ ସେ କରନ୍ତିଦେଖି ॥
 କେନ୍ଦ୍ର ବୋଲନ୍ତି ଗୋ ମଣୋହ କର । ଦୁଧ ଦହୁ ଦେବା ଜନଣୀ ପର ॥
 ଫଳ ମୂଳ କେନ୍ଦ୍ର ଦଅନ୍ତ ଅଣି । ଶୋକେ ନ ଭୁଞ୍ଜନ୍ତି ରାମପାଣୀ ॥

ସେ ଦିନ ରାମ ମଣୋହ୍ର ନ ଲଳେ । ମାତା ଶଶି ବହୁତ ପ୍ରବୋଧୁଲେ ।
ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ସୁଜନେ ଶୁଣି । ଘନ ନିଧି ରାମ ପାଦେ ଚରଣ ॥

—୦*୦—

ଏମନ୍ତ ମାସ ଶୁକ୍ଳ ପାଞ୍ଚ ଗଲା : ପ୍ରସବ ମାସ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ।
ଦିନେ ତୋଟାରେ ବୁଲୁଛନ୍ତି ରାଣେ । ଗୁଣି କୁମାରୀଗଣ ଦେନିସଙ୍ଗେ ।
ଏ ସମୟେ ଉଦର ବ୍ୟଥା ଲାଗିଲା । ବସିଲେ ଦେହ ଅଣକତ ହେଲା ॥
ଲବଙ୍ଗଲତା ତଳେ ମହାସତୀ । ଚକଳ ହୋଇ ଶ୍ଵେଦନ କରନ୍ତି ॥
ସଞ୍ଜୀମାନେ ଦେଖୁ ଥିଲେ ଯେତେ । ବହୁତ ଦେଖ ପାଇଲେକି କଷ୍ଟ ॥
ଲତା ଥରି ହେଇଲେକି ଉଦାର । ଜାତ ହୋଇଲା ସୁନ୍ଦର କୁମର ॥
ଗୁଣିନନ୍ଦନୀ କେଶ ହୋଇ ଗଲେ । ଭାଲମୀକି ଆଗେ ବାରିତାଦେଲେ ॥
ହେ ପିତା କେଶେ ଅସ୍ତ୍ର ଡୋହାଯାଏ । ସୀତା ଜାତ କଲେ ସୁନ୍ଦର ॥
ପୋଏ ॥

ଶୁଣି ବାଲମୀକି ହରଷ ମନ । ପାଇ ମିଳିଲେ ସୀତା ସନ୍ଧି ଧାନ ॥
ତୋଲନ୍ତି ବାଲମୀକି ତପୋଧନ । ଧନ୍ୟ ଦେଖିଲେ ମୁଁ ସୀତାନନ୍ଦକ ॥
ଜାନକା ତୋଲନ୍ତି ଶୁଣ ପିଅର । ଅଦୂର ଯେତେ ବଥାରୁଛି ମୋର ॥
ଶୁଣି ସାନନ୍ଦ ବାଲମୀକିମୁକ୍ତ । ପାଣି ମନ୍ଥିଲେ କୁଶବନ୍ଧୁ ଦେଇ ॥
ଦେଲେ ଜାନକା ତା କରନ୍ତେ ପାନ । ପୁଣି ଜାତ ହେଲା ଏକନନ୍ଦନ ॥
ଦେଖୁ ବାଲମୀକି ସାନନ୍ଦ ହେଲେ । ଏକ ପୁତ୍ର ନେଇ ଗୋଲେ ॥
ଥଇଲେ ॥

ଜାତ ଜାତି ଦେଖି ହରଷ ମନ । ଅପଣେ ଥଇଲେ ଏକ ନନ୍ଦନ ॥
ମଠରେ ପ୍ରବେଶ ନନ୍ଦନ ଦେଇ । ବଡ଼ ପକାଇଲେ ଉତ୍ତମପାଣି ॥
କୋମଳ ପତ୍ର ଲୁଚି ପାରିଲେ । ପୁଅଟି ନେଇ ତତ୍ତ୍ଵ ଶୁଣିଲେ ॥
ଦେଖି ଜାନକା କରନ୍ତି ଶ୍ଵେଦନ । ମୁକ୍ତ ହୋଇଯିବ ବୃଷ୍ଟିଶୁବନ ॥
ଅଦୃଷ୍ଟେ ଶୁଭ ଏହା ଅରଜିଲା । ପତ୍ର ଶଯ୍ୟାର ଉପରେ ଶୋଇଲା ॥
କିଷ୍କିନ୍ଧ୍ୟା ହେଉଥିଲେ ଜନନୀ । କେତେ ଉତ୍ସବ କରୁଥାନ୍ତେ ରାମ ॥

ହାଟି ଭୂଠି କେତେ କରନ୍ତେ ଲୁଚି । ଧନ ବଞ୍ଚନ ଗିହନ ଶ୍ରେୟ ।
 ପିତା ଶୁଭ୍ରତା ପିତାମହମାନେ । ବ୍ୟାଧି ଦେଉଥାନ୍ତେ ଜଣେ ଜଣେ ।
 ସେବଣ ବଦନେ ନେଇ ଶୁଅନ୍ତେ । ଗର୍ବ ତଦନ ପିତୃକା ମାରିନ୍ତେ ।
 ମୋହ ମନ ଜାଣି କୋଥ କରନ୍ତେ । ତଦନ ବାସ୍ତବ ଅନୁକୂଳ କାଳନ୍ତେ
 ସେବା କରୁଥାନ୍ତେ ସମସ୍ତ ଦାସୀ । ବିବଧ ରଙ୍ଗେ ମନ ମୋର ଦୋଷ ।
 ଏବେ ଶୁଭକ କେଉଁଥରେ ଗଲ । ଉଧାରା ମୋତେ ଏବେ ଦୁଃଖ

ଦେଲା ।

କରନ୍ତେ ନୟନୁ ବଦଳ ପାଣି । ଦେଧ କରନ୍ତି ବାଲ୍ୟାଳ ମୁଖ ।
 ଚକ୍ଷୁସ୍ତ ବନ୍ଧା ନ କର ଗୋ ଶିବା । ତୋ ପୁତ୍ର ହୋଇବେ ଜଗତ

ବିଜା ।

ଅସୋଧା କଟକେ ହୋଇବେ ଗୁଳି । ମାରିବେ ଦୁଷ୍ଟ ପାଳିବେ ପରଜା ।
 ପିତା ପୁତ୍ରକର ଦୋଇବ ଦେଖ । ଅଳ୍ପ ଦିନେ ସିବ ଭୁବ୍ଧ ବସୁ ।
 ଏବେ ଗୋ ଶୀତେ ନ କର ରୋଦନ । ଯଦନ କର ବଢ଼ାଅକତନ ।
 ଶସ୍ତ୍ର ବନରେ ଶସ୍ତ୍ରୀଗର ଦେଲା । ସପତ ଦିନେ ଲୁଟିଅଛି ଗଲ ।
 ଫଳ ମାରିଲେ ଜନଜନନିଲ । ପ୍ରତିପଳନ୍ତି ବାଲ୍ୟାଳ ମୁଖ ।
 ଏବୋରଣ ଦନ ହୋଇଲା ଅସି । ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ବହୁତ ଗରି ।
 ବାଲ୍ୟା ବାଲ୍ୟାଳ ଦେଇଥିଲେ । ମହାପୁର ଅଦ୍ଭୁତକ ଅଗଲେ ।
 ସମସ୍ତେ ପୁଅକୁ ଦେଖି ଦରଶ । ନାମ ଦୁଷ୍ଟକି ଦେଲେ ଲବ କୁଶ ।
 ଦୁଧ ଦନ୍ତ ଫଳ ମୂଳ ସମୃଦ୍ଧେ । ଶୁଣି ଅନଳ ହୋଇଲେ ସମସ୍ତେ ।
 ସେ ଶାବାରୁ ମାଳ୍ୟ ସର୍ପି ମେ କଲେ । ହରଷେ ସେ ଶାବାର ମଠକୁ

ଗଲେ ।

ଦୁଷ୍ଟ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣ ସୁଜନ । ତଳକୁ ତଳ ବଢ଼ନ୍ତି ନଳନ ।
 ପାଠ ପଢ଼ନ୍ତି ବାଲ୍ୟାଳ ମୁଖ । ଲାଳ ବଧ ପ୍ରାଣୀନ ତା ଦେନ ।
 ଧନୁର୍ବିଦ୍ୟାରେ ଲବ କୁଶ ବେଶ । କିଛି ପାରିନ୍ତି ସମସ୍ତ ସେଦିନ ।
 ପୁର ଅସର ଏକ ଏକ ବାଣେ । କିଛି ପାରିନ୍ତି ଚକ୍ରବ ଲୁଟନେ

ଅଧିକ୍ଷିତେ ଶ୍ରୀରାମକ୍ଷ୍ମାମ୍ । ସେ ତ ଲୋକେ କେ ଧନୁର୍ବିନ୍ଦ
 ନୟନରେ ଶାନ୍ତା ପୁଅକୁ ଦେଖ । ଦୃଶ୍ୟ ପାଶୋର କେନ୍ଦ୍ରରେ ସୁଖୀ
 ଅଧିକାରୀରେ ଶୁଣି ସୁଧରେ । ତଳେ ରାମ ଶରୀର କଲେ ମନେ ॥
 କରବା ଅସ୍ତ୍ର ଅସ୍ତ୍ର ଧାରଣ । ଧର୍ମ ପ୍ରାପକ ଦେବ ମହାଦେବ ॥
 ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ ଭାବ ରାମ କହନ୍ତି । ଅବମେଧ ଯଜ୍ଞେ ବଳିଷ୍ଠ ହେ ॥
 ଯାହା ଲୋଡ଼ା ତାହା କହୁ ଆପଣ । ଭୋ ଶୁଭ୍ର ଭୁବ୍ରେତ ସମସ୍ତ ଜାଣ
 ଦେ ରାମ ଯାହା ହୋଇବ ସେମନ୍ତେ । ତୁ ତ ଭୁବ୍ରେତ କେବଳାକୋଟେ
 ପ୍ରଥମେ ଭାବିବା ନାହିଁ ହୋଇବ । ଯାହା କେମନ୍ତେ ହୋଇବ ତୁମ୍ଭର
 ଶକ୍ତିକାରୀ ରାମ ପୁରଣେ ଶାନ୍ତ । ଯାହା ଭୁବ୍ରେତ ହୋଇବ ଦେଖ ।
 ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ସମମତ କଲେ । ଯାହା ଦେଖ ସବୁ ପଞ୍ଚାଙ୍ଗେ ॥
 ଶୁଭକାରୀ ପ୍ରତି ପଞ୍ଚମ ଦିନେ । ସବୁକାର ନୟ ଭୁବ୍ରେତ ଭାବେ ॥
 କହୁଛୁ ଶୁଣି ବ୍ରହ୍ମଣ କହିଲେ । ତହିଁ ଅଶେଷ କର୍ତ୍ତବ୍ୟକର ॥
 ବଳୀୟ ହୋଇ ଶ୍ରୀରାମ ନିଶାଣ । ନିଜେ କରଲେ ରଘୁକୁଳ ରାଣ ॥
 ଦୋଷରା କଲେ ସବୁ ଜନମ । କଲ୍ୟାଣ କଲେକ ବଶିଷ୍ଠ ମୁଖ ॥
 ବଶିଷ୍ଠହସ୍ତେ ସଜଳ ଜରଣ । କଲ୍ୟାଣ କଲେ ରଘୁ କୁଳପତି ॥
 ଭୁବ୍ରେତ ମହୋଦଧୀ ମୂର୍ତ୍ତି ହେଉ । ଯାହା ଯୋଗେ ଅଶ୍ରୁ ଯଦୁ ଯାହୁ ॥
 ଏବେ ବୋଲି ସୁଖେ ଦେବ ଚନ୍ଦ୍ରନ । ଲୁଚିଯାଇ କି ନା ଦୁଃଖୀବନ
 ଶୁଭ ଶୁଣିବେ କହୁ ଅନୁକୂଳ । ପାଶୋର କେନ୍ଦ୍ରରେ ସବୁ ଯଜ୍ଞେ ॥
 ମହାଦେବ କେବେ କର ପ୍ରାଣେ । ସୁପ୍ରାଣେ କେବେ କଲେ ରଘୁପତି ॥
 ଭ୍ରାତାଙ୍କୁ ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣିବେ ବାବୁ । ମହାଦେବଙ୍କୁ ସେବା କରୁଥିବୁ ॥
 ଭ୍ରାତାଙ୍କୁ ଶାନ୍ତା ଦେବ ରଘୁରାଣ । କଥେ ବଳଦେବ ଦୋଷଶୂନ୍ୟରାଣ ॥
 ବାଜଲ ଶଙ୍ଖ ମହାଦେବ । ଯଜ୍ଞକାରୀ ଶୁଭେ ଅନୁକୂଳ ॥
 ବ୍ରହ୍ମଣମାନେ ବୋଲିଲେ । ସବୁ କଥେ ଯଜ୍ଞେ କେବେ ପଡ଼ନ୍ତି ॥
 ବେଦେଶୁ ଶୁଣି ଅ ପାଠକମାନେ । ତାହା କହୁ ଦୁଃଖ ଅନ୍ୟ ଅନ୍ୟ ॥
 ଶକ୍ତ ଅସ୍ତ୍ର ଧାରଣ ହେବ । ଶ୍ରୀରାମକ୍ଷ୍ମାମ୍ ଦେବ ହୋଇବ ମୂର୍ତ୍ତି ॥

ସ୍ବପ୍ନ କର ଧରି ପାଶେ ଲୁପ୍ତେ । ଶବ୍ଦ ଶୁଣଇ ପଦାନ୍ତି ଶବ୍ଦୁଷ୍ଟ ।
 ଅଶ୍ବମେଧି ଥାନ୍ତେ ଗୁରୁ ବଞ୍ଚେ । ବହୁତ ଭୂଷି ଗ୍ରାହଣ ଗରୁଷ୍ଠ ।
 ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ କଲେ ଗମନ । ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଯଜ୍ଞ ସଦନ ।
 ଭୂଷି ଗ୍ରାହଣ ହୋଇ ଏକରୁଣ । ଖୋଲିଲେ ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ହୋମକୁଣ୍ଡ ।
 ବହୁତ ହାସନେ ଭଜନ୍ତୁ ସ୍ବପ୍ନ । ପାଶେ ଅଛନ୍ତି ଲୁପ୍ତେ ଶବ୍ଦୁଷ୍ଟ ।
 ଲଥୀ ଭଜଇ ପଦାନ୍ତି ପାଇଲେ । ପଞ୍ଚୁଅର ଗତି ଅଇଲେ ଧୌତେ ।
 ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସ୍ବପ୍ନ ମେଲଣି ଦେଇ । ରତନ ସ୍ବରକୁ ଗଲେ ଚଳାଇ ।
 ରଜ୍ଜିରେ ଗୁରୁ କୋଶ ମାଡ଼ି ଥାନ୍ତି । ପୁରୁଲେ ବନ ଭିତ୍ତି ବାନ୍ତି ପାନ୍ତି ।
 ମଣୋହୁ ଗାର କୋଦଣ୍ଡ ଥାଲଣ । ଅନନ୍ତ ମନରେ କଲେ ଶପ୍ନନ ।
 ଭୂଷି ଗ୍ରାହଣ ସାରିଲେ ଭୋଜନ । ଏମନ୍ତେ ଚନ୍ଦ୍ର ଗଲା କିଛି ଦିନ ।
 ଭିକ୍ଷୁମାନ ବନ ବୁଝି ଶାନ୍ତିପତି । ଅଶ୍ବକୁ ଅଣି ମଣ୍ଡନ କରନ୍ତି ।
 ପାନ୍ତି ନେତ୍ର ହେମ ଗନ୍ଧି ଦାସକି । ପାହୁଡ଼ ନୃପସ୍ବର ଅଙ୍ଗେ କିନ୍ତି ।
 ପ୍ରଭୁଷ୍ଟା ବଧୁ ଅବ ଶେଷ କଲେ । ସ୍ବପ୍ନଙ୍କ ମହୁ ମା ପଡ଼େ ଲେଖିଲେ ।
 ଧନ୍ୟ ଦଣ୍ଡରଥ ଅଯୋଧ୍ୟା ରାଜା । ଭାବ ବୋଲେ ଜାତ ଗୁରୁ ଦୁଃଖୀ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭ୍ରତ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ । ଜଣି ପାରିଲୁ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀଙ୍କୁ ।
 ଧନ୍ୟ କରୁଣା ଶ୍ରୀରାମ ମାତ । ତାହାଙ୍କ ପୁତ୍ର ଜଗତ ବିଶ୍ବନାଥ ।
 ଦୁଷ୍ଟ-ଦୁର୍ଜନ ନାଶି ତଥୋବନେ । ଅରାଧ୍ୟ ଦାନ ଦେଲେ ଭୂଷି ଗଣେ ।
 ପେଟି ବିକ୍ରମ କରୁଣୁ ନୃପେ । ଧରି ନ ପାରିଲେ ଶ୍ରୀକାଳେ ଅପେ ।
 ପୂର୍ବ ସ୍ବପ୍ନ ଦର୍ପ ଦେଲେ ଦୁଇଲେ । ମହାବଳୀ ବାଳୀ ବନାଶ କଲେ ।
 ସୁଗ୍ରୀବେ କର କଷିକା ଶୁଣଇ । ବନ୍ଧ ବାନ୍ଧି ସିନ୍ଧୁମୋଇଲେ ପାର ।
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଅସୁର ଗଣେ । ବନାଶ କଲେ ରାଜେ ଜଣେ ଜଣେ ।
 ବିଶ୍ବକ୍ଷଣ କର ସୁହୃଦପଣ । ଲଙ୍କାପୁରରେ ହୋଇଲେ ରାଜନ ।
 ସ୍ବପ୍ନଙ୍କ ମହୁ ମା କୋଟି କଲିକା । ବହୁଛନ୍ତି ଦୁଷ୍ଟଦଳ-ବାନୀ ।
 ପ୍ରତି ଶେଷ କର ଅଶ୍ବ କପାଳେ । ମୁଣ୍ଡକୁ ଶ୍ରୀରାମ ଦାନ କୁହୁଲେ ।
 ସହସ୍ରସ୍ର ରାଜ ଅନେକ ସଇନ୍ୟ । ଶତ୍ରୁ ପତି ସଙ୍ଗେ ବେଲେ ଶ୍ରୀରାମ ।

ବରୁ ତୁ ଶୈବ୍ୟ ପଞ୍ଚାବଳେ ପୁରୁ । ସେତେ ବୃକ୍ଷର ପଦ୍ମ ଗଣିରୁ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ଅଶ୍ବ ଝୁଲି ପାଉଥିବ । କେନ୍ଦ୍ର ତାହାକୁ ଛେଦ ବୋଲିବ ॥
 ଯେଉଁଠାରେ ଅଶ୍ବ ଗହ୍ବର ଯାଇ । ସେଠାରୁ ଅଶ୍ବ ଅଶା କାନ୍ତୁଥାଇ ॥
 ଯେଉଁଠାରେ କେନ୍ଦ୍ର ଧରାରେ ବଳେ । ସମସ୍ତ କରୁର ତାହାର ଭୁଲେ ॥
 ଏମନ୍ତ କହୁ ବଶ୍ୟେ ବାଳ । କଣ୍ଠେ ଲଗାଇଦେଲେ ଜୟମାଳ ॥
 ଶ୍ରବଣେ ସାଜି ଦେଇ ଲେଖିବ । ଶୁଣୁରେ ମେଲଣି ଦେଲେ ଝଟିଆ ॥
 ଗଳ ତରଙ୍ଗ ଲେଖି ପଦାବଳ । ପଳ ଦୋଇ ତାହାରଲେ ଅନେକ ॥
 ଡୋଲ ଝମକ ନଦୀର ମସ୍ତକେ । ବାଜେ ଶିଖା ବଢ଼ି ଲେଖି ଭୁରୀ ॥
 ଖଣ୍ଡେ ଦୁଇ ଗୁଡ଼ି ଅଶ୍ବ ପଛରେ । ଗମନ କଲେ ପଦେ ଧୀରେ ଧୀରେ ॥
 ଅଶ୍ବ ଶ୍ରେଣୀରେ ଗୁମି ନାନାସ୍ଥାନେ । ପ୍ରବେଶ ଭୁବିଃସ୍ପତ୍ତିର ବନେ ॥
 ଶୀତଳ ସ୍ବର ଧନୁ ଶର ଦେଇ । ମୁଗୁରା ସାଢ଼ିଥିଲେ ଭୁବବେନି ॥
 ଦେଖିଲେ ଭୁବିଂ ବନ ଉତ୍ତର । ଶ୍ରେଣୀ ଏହା କିମ୍ବ ପ୍ରକାର ॥
 କାହାର ପୋଷା ଏ କେବଣ ଜାଣ । କେଉଁ ପ୍ରକାରେ ଅଲଗ ଏ ଠାର ॥
 ଏମନ୍ତ ଜନ୍ମେ ଦେଖିଲ ନାହିଁ । ପୋଷିବା ନେଇ ମାତାକୁ ଚନ୍ଦ୍ରାୟ ॥
 ଏତେ ବୃକ୍ଷ ଲକ୍ଷଣେ ଘେନି ॥ ବଞ୍ଚିଲେ ଘୋଡ଼ା ଲବ ଭୁବ ବେନି ॥
 ତା ମୁଣ୍ଡ ମୁକୁଟ ପଦ ପେଡ଼ଲେ । ପରି ସମସ୍ତ କୁପିତ ହୋଇଲେ ॥
 ଅଶ୍ବ ପିତା ମାତା ଏଡ଼େ ଅଶ୍ବର । ଅଶ୍ବେ କି ନୋହୁଁ ସର ଧର୍ମଧର ॥
 କେତେ ବଳବନ୍ତ ଅମରୁଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ଶ୍ରଦ୍ଧା ପଣକୁ ଅଶ୍ବେ ଦୁହେଁ ଶ୍ରଦ୍ଧ ॥
 ଦେଇ ଏହାକୁ ଏହାଠାରେ ଅବା । କେ ଖୋଜିଅସିବ ତାକୁ ॥

ଦେଖିବା ॥

ଶୂନ୍ୟରେ ତାହା ହୋଇଛି ସୁସ୍ଥ । ଏମନ୍ତେ ସାଧ ମିଳିଲେବ ଶୈବ୍ୟ ॥
 କୁଣ୍ଡଳ ଦେଇ ଦେଇ ହେଉନ । ପୁଣି ଅଳେ ବାକ୍ସ ନେଇ ॥
 ଦେଖିବାକୁ ଘୋଡ଼ାକୁ ଅମରୁଁ ମରଣକୁ ଲବ ନାହିଁ ତାହା ॥
 ଦେଖିବାକୁ ବାଧା ଦେଖାଇ ଦାମ । ନୋହୁଁଲେ ଭୁବେ ଧରାହୋଇ

ଆଥ ॥

ଶୁଣି ଗୋପ କରି ବୋଲନ୍ତି କୁଣ । ଅନ୍ୟେ ବଳକୁ ତୁ କରୁଛୁ କୁଣ ।
 ଦୁସ୍ତ ବୋଲନ୍ତି ବାକ୍ସ ନନ୍ଦନ । ତେ ଦର ପେଟେ ଅତି ସମ୍ପା ପଣ ।
 ଅଥ ଅନ୍ୟ ସଙ୍ଗେ କରି ସମର । ଦେଖିବା ଦେଖି କେତେ ଧନୁର୍ବଳ ।
 ଶୁଣି ବୋଲନ୍ତି ଦଶରଥ ସତ । ତୁମ୍ଭେ ତୁମ୍ଭେଗୋଟି ଅଃ କହୁଛୁ ।
 ତୁମ୍ଭେ କି ଜାଣିବ ସମର ସଙ୍ଗ । ତୁମ୍ଭେ କି ଜାଣିବ ନାରୀର ବଳ ।
 ତୁମ୍ଭକୁ ମାରିଲେ ନୋହୁବ ଯଶ । ଯେହୁଦଥ ଘୋଡ଼ା ବାକ୍ସ ବଳ ।
 କର ବୋଲନ୍ତି ଘୋଡ଼ା ଗୋଟି ଶ୍ରୁତ । ସମର ନ କରି ଯଥାକାନ୍ତ ।
 ଅନ୍ୟକୁ ବୋଲୁ ବାକ୍ସ କୁମର । ତୁ କେତେ ଦଳ୍ୟର ଧନୁର୍ବଳ ।
 ଶୁଣ ସେ ଦେଇଲୁ ନ ଜାଣି ମୋତେ । ଏହା ବାଣୀକେ ମୁଁ କହିବି ।
 ତୋତେ ॥
 ସମରେ ଶୁଣିଲୁ ଘୋଡ଼ାକୁ ନେହୁ । ନେହୁଲେ ଅନୁପ୍ରାଣ ଦେଇବୁ ।
 ଶୁଣି କୁଲରେ ପେଟେ ଅବତାର । ଅନ୍ୟ ସଙ୍ଗେତେ କରି ତୁ ସମର ।
 ବୋଧେ ବୋଲିଲେ ଶର ଶମ୍ଭୁଦଳ । ସାଣି ଦୁଅ ତୁମ୍ଭେ ଧର୍ମରାଜନ ।
 ଏ ଶତ୍ରୁ ଦଳେ ଅଟନ୍ତି ନାହାର । ମାରିବାକୁ ମନ ନ ବଳେ ମୋର ।
 ଅଥ ନ ଶ୍ରୁତି ଶାସନ କଲେ । ଶିଖାସି ମୋତେ ବହୁତ ବୋଲିବୁ ।
 ନାହିଁ ମୋର ଦୋଷ ମାରୁଛି ଦଣି । ତାହାଲେ ଶେଷ ଶର ଶମ୍ଭୁଦଳ ।
 ତାହୁ ମୁନା ଶର ଗୁଣରେ ସଜ । ସମ୍ଭାଳ ବୋଲୁ ଗୋପରାଜେ ଚକ୍ର ।
 ଏହା ବାଣୀକେ ତା କୁଣ ନିକାର । ସହସ୍ରେ ବାଣ କୋପେ ଶର ମାରି
 ପ୍ରାଣ ବଣେ କୋପେ ଶମ୍ଭୁଦଳ । ଅଥ ବାଟକୁ ବଳେ ନିକାରଣ ।
 ଗଜ ତୁମ୍ଭଙ୍କ ରଥୀ ପଦକାର । ପଦଲେ ଲୋଟି ଧରଣୀ ଉପର ।
 ବହୁତ ବହୁ ବୋଲନ୍ତି ସମର । ପଦଲେ ଧଳେ ଶମ୍ଭୁଦଳ ଶର ।
 ଜଣ ଶୁଣିପାଞ୍ଚ ପଲାଇ ଗଲେ । ଶ୍ରୀରାମ ଅଗେ ବାରିବା କହଲେ ।
 ସାବଧାନ ହୋଇ ଶୁଣ ଶ୍ରୀରାମ । ଅଥ ସଙ୍ଗେତେ ଶର ବୋଲବନ ।
 ପଦିକୁ ଧାଇଁ ବାଲ୍ୟାତ ବଳ । ଧରୁ ପେ ତହୁ ବୋଲନ୍ତି ବଳନ ।
 ଦରସ ଦଶର ବେଳ କୁମର । ବହୁତ ରାସେ କଲେ ସେଷମର ।

ପଢ଼ିଲେ ସମରେ ସବୁ ସରନ । ଅବର ଦୁମ୍ଭ ଭାଇ ଶତ୍ରୁପନ ॥
 ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ହୋଇଲେ । ଦେଖିଣ ବଞ୍ଚିଷ୍ଠ ତୋର ଧରଲେ ।
 ଲେଉଟ ବହର ଦେନ ନୟନ । ବୋଲନ୍ତି ଆସେ ଭାଇ ଶତ୍ରୁପନ ॥
 ଶ୍ରୀ ହୋଇ କର ନାହିଁ ସମାନ । କେମନ୍ତେ ଜଣିଲେ କାହା ନଦର
 କେତୁ ମୋ ଭାଇକ ମାଉଲ ରଣେ । କହାଅ ବାଟ ଦେଖିବ ନୟନେ
 ଏହା ଶୁଣି ବୋଲେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଘର । ମୋତେ ଅଜ୍ଞାହେତୁ ବୋଦଣ ଧର
 ଦେହ ମାରିଅଛି ଶତ୍ରୁପନକୁ । ଜାଅନ୍ତା ଧର ଆଣିବ ତାହାକୁ ॥
 ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ସନମତ ହେଲେ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ କରେ ଜୟମାଳା ଦେଲେ ॥
 ବହୁତ ଅଟ ଦେନ ସଙ୍ଗତର । କାହାର ହେଲେ ଘର ଅନୁର୍ଦ୍ଧର ॥
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ସମର ଭୂଇଁ । ତରର ବହର ଶୁଣ ବୋହାରି ॥
 ଏହୁ ଦୁରଜଣ କଲେ ସମର । ପଡ଼ିଲେ ଆଡ଼େ ଶତ୍ରୁପନ ଘର ॥
 ଦେଖି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଚକିତ ହୋଇଲେ । ଏ ଶୁଭ ପୋଏ ଏଡ଼େ କର୍ମକଲେ
 ଶୁଭ ବୋଲନ୍ତେ ଲବ କୁଶ ଦେନ । ଅଗ ହୋଇଲେ ଅନୁଗ୍ରହ ଦେନ
 ତଳନ୍ତି ଅମ୍ଭଙ୍କୁ ବୋଇଲୁ ଶୁଭ । କର ସମର ଦେହେ ତଳିପାର ॥
 ଶୁଣି କୋପ କଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଭାଇ । ଦିଲ୍ଲେ ଦାଣ ଶୁଣିବେ ବସାଇ ॥
 ଶମ୍ଭୁଲ ଆସେ ବାଳୁତ କୁମର । ଅତି ଦେଖିବୁ ସଞ୍ଜୀବନୀପୁର
 ଲବ ଚିତ୍ତେ ଅର୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ବାଣ । ଅଧବାଟରୁ କଲେ ଚଢ଼ାଇଣ ॥
 ଦେଖି କୋପକଲେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଘର । ବାହୁ ବଜିଲେ କୋଟି କୋଟି ଶର
 ଦେଲକୁ ବେଳ ହେଲା ଘୋର ରଣ । ଜଳବଞ୍ଚେ ପ୍ରାୟେ ପଡ଼ଇ ତାଣ
 ଶତେଶ୍ୱର କର ଦେଇ ବଞ୍ଚିଲେ । ଲବ କୁଶକୁ ଜଣି ନ ପାରଲେ ॥
 ଗଜ ଦୁରଙ୍ଗ ରଥୀ ପଏକାର । ପଡ଼ନ୍ତି ଏକ ଅବେକ ଭୂପର ॥
 ମୋହନ ଶର ବିଜିଲେ କୁମର । ମୋହରେ ପଡ଼ିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଘର ॥
 ସାରଥ୍ୟ ଦେଖି ରାୟେ ପଳାଇଲା । ଶ୍ରୀରାମ ନିକଟେ ପ୍ରବେଶ ହେଲା ॥
 ଶୋକେ କହଇ ଶୁଣ ବେ ଶ୍ରୀରାମ । ଘୋର ସମରେ ପଡ଼ିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ
 ସମସ୍ତ ଦୈନ ପଡ଼ିଲେ ଦୁମ୍ଭର । ଶୁଣି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଦେହେଶ୍ୱର ॥

ଶୁଭାଗ ଘର ମୁଖରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ଲୁଗୁନ ଅଳଙ୍କାର ଧରି ଗହଳେ ।
 ସଦେବ ଦୋର କୋଦଣ୍ଡ ଧାରଣ । ଉଚ୍ଚେ ବାଜନ୍ତି ଅଳେ ବେ ଲୁଗୁଣ
 ଅନାଥ କରି କେଶେ ଗଲୁ ଗୁଡ଼ । ଶୋକ ସମ୍ବନ୍ଧେ ମରୁଅଛି ବୁଡ଼ ।
 ବାଉଳ ପ୍ରାୟେ ଦୋର ଗହଳେ । ଗହଳେ ଲୁଗୁଣ ବେଦେ ଝରି ଝରି ।
 ରାମ ଦେବନ ଶୁଣି ସବ ଜନ । ଅପ ବିବଳେ ଲଗନ୍ତି ଦେବନ ।
 ବହୁତ ପ୍ରବୋଧ କଲେ ବଞ୍ଚିଷୁ । ଶ୍ରବଣେ ନ ଶୁଣିଲେ ଲଗୁଣେଷୁ ।
 ଶୁଭକ ଦେଖିବ କରାଅ ବାଟ । ଶୁଭବଅ ମୋତେ ଶୁଭୁ ବଞ୍ଚିଷୁ ।
 ଗଜ ଦୁରଙ୍ଗ ଲଘୁ ପଦକାର । ଶାନ୍ତିଲେ ଆଜ ବହୁତ ସମ୍ବର ।
 ନାଜଲ ଗୋର ଲୁଗୁଣ ନିଶାଣ । ଲଗନ୍ତି ବହୁତ ଶବ ଗୋଷଣ ।
 ବଞ୍ଚିଷୁକୁ ଚାହିଁ କହନ୍ତି ରାମ । ଶ୍ରେ ମୁନ ଦୁଷ୍ଟେ ଏବ ମନେ ଶୁଣ ।
 ଶୁଭକ ଲଳେ ଯାଉଅଛୁ ମୁହିଁ । ଶ୍ରେ ଜଣିଲେ ଅସିବ କଲାଇ ।
 ନୋହଲେ ଦୁଷ୍ଟ ଅସ୍ତ୍ର ଏହି ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ଶ୍ରେ ଶୁଭୁ ମୋତେ ପଡ଼ଇ ସଙ୍କଟ
 ଗଣା କରିବ ବଟକ ପାଳକ । ମାତା ମାନଙ୍କୁ ବୋଧ କରାଇବ ।
 ଶୁଭୁଙ୍କ ଚରଣେ କରି ପ୍ରଣାମ । ମେଲଣି ଦୋର ବାଦାଲେ ରାମ ।
 ଶୁଭକ ଦେବ ବେଶେ ଫେରି ଅସ । ମାନବରେ ମୁନ କଲେ ଅସାଧ
 ଅସାଦ କଥା ଜାଣନ୍ତି ବଞ୍ଚିଷୁ । ପିତା ପୁତ୍ରଙ୍କର ଦୋରବ ଦେଖ ।
 ମନେ ନିଶ୍ଚୟ କଲେ ପପୋଧନ । ଶ୍ରୀରାମୁ ଅନ ପାଇବେ ଶ୍ରୀରାମ ।
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଶୀତ ପଶେ ଚଳେ କଲେ । ଶୋକ ଚକ୍ରରେ କୋଳରେ ।
 ଧରଲେ ।
 ମୁଖରେ ମୁଖ ଦେଇଣ ଶ୍ରୀରାମ । କୋଲନ୍ତି ସଖୀ ମୋଦ ଚକ୍ର ଶୁଣ ।
 ଲୁଗୁଣ ଶିଶୁପାଳ ଦେବ ଶୁଭ । ସମର ରୁମ୍ଭେ ପଡ଼ିଲେ ଗାଲୁ ।
 ମୁହିଁ ଯାଉଅଛି ଶୁଭକ ଲଳେ । ମାଉସି ଶତ୍ରୁ ପାତାଲେ ପଶିଲେ ।
 ତୁ ନିର୍ଦ୍ଦାମାନ ଦେଉଛୁ ସବୁ । କଥା କ ନ କହୁ ନବ, ମାମୁଁ ।
 ସୁନା ପ୍ରତିମା କ ବଚନ କହେ । ଦେଉଛନ୍ତି ରାମ ବାଉଳ ପ୍ରାୟେ ।
 ଗିରୁ ରାମ ବାଦାଲ ଦୋରଲେ । ନନ୍ଦାଘୋଷରଥେ ଭଗବତ କଲେ ।

ଯେମୁଖ ଅଗେ କହାଏ ବାଟ । ତାହାର ପଛେ ଲୋଲେ ଆଟ ॥
 ଧର ଧର ମାରି ମାର ବୋଲନ୍ତି । ଏକକୁ ଅନ୍ଧେଇ ବଳି ଧାନ୍ତି ॥
 ପ୍ରାଚୀନ ହୋଇଲେ ସମୟକୁ । ଦେଖିଲେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଭୃଷୀ ଦୁଇ ॥
 ଲବ ବୋଇଲେ ଶୁଣିବେ ଭାବ । ବହୁତ ଥାଏ ଆନ୍ଧ୍ର ଲୋଭ ॥
 ଗଜ ଭୁବନ ପଦ୍ମର ଯେତେ । ମାର ମମତେ ଏ ଲଢ଼ିଲେ ଗୋଡ଼େ ॥
 ଭୃଷୀ ପାଶୁଅ ପେଟେ କଲଅଳ । ଏ ପଛେ ଦୁଅକୁ ମୋର ଭାବର ॥
 ଏହା ବରକୁଣ୍ଡେ ବେଳ ଭର । ବହୁମୁଖ ଅଗେ ଦେଲା ଚିତାର ॥
 ଦେ ଯମ ଏ ଦୁହେଁ କର ସମର । ଜଣିଛନ୍ତି ତବ ଦୁଇ ଶୋଦର ॥
 ଶୁଣି ଶରୀର କୁପିତ ବୋଇଲେ । ପଦ୍ମାସର ଗୁଣେ ବସାଇଲେ ॥
 ଭାବଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମୁମର କୁମର । ଅଳ ଦେଖିବି ଶଙ୍ଖାବନ ପୁର ॥
 ଦର ଦର ବା ବୁଝା କେ, ସୁଧୀ । ମାରୁବି ତୁମ୍ଭକୁ କେ ଲଖୁଅଳ ॥
 ଲେବ । ଦେ ପଲାଇ ଧରିଲେ । ମାରୁବି ଅଳ ଭାଇକର ଛଲେ ॥
 ଦମ କହନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ ନନ୍ଦର । ଅପଣା ବଡ଼ାଇ କର ଅପଣ ॥
 ଭୁଲମାନେଇ କରିଥିଲେ ଟାଣ । ଏକା ବାଣକେ ଘେନିଲୁ ପଶୁଣ ॥
 ତୁ ଏବେ ଅବିହୁ ସମୟ କରି । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଧୁରୁଣୀ ଧନ ଶତ୍ରୁ ଧରି ॥
 ସନ୍ଦର ନ କରି ବାହୁଡ଼ି ଯାଅ । ଥୋକାଏ ତନ ଗାବେ ରହୁ ଥାଅ ॥
 ଭାଇକ ଛଲେ ଅପିଅକୁ ଧାଇଁ । ନିଷ୍ଠୁରୁ ମରବୁ ପ୍ରାଣ ବଢ଼ଇ ॥
 ଆଟ ଦେଖାଇ ତରୁ ଟାଣପଣ । ସମ ଉପରେ ସମ ମୋର ବାଣ ॥
 ଏକା ବାଣକେ ଦର ଦର ହୁଛି । ଲୋଭବର ମୁଁ ଭାଙ୍ଗେ ଗାରିମା ॥
 ତୁ ମୋହୁ ମଙ୍ଗେ ସମର ନ କର । ବାହୁଡ଼ି ଯାଅ ତୋର ଜଳ କର ॥
 ମରବାକୁ ମର କବଲେ ମୋର । ତୋର ମନ ଥିଲେ କର ସମର ॥
 ଶୁଣି ଦେଲନ୍ତି କୋଦଣ୍ଡ ଧାରିଣ । ସମ୍ଭାଳ ଦେଖିମୋ ପଦବୋଣ ॥
 ଦୁଇର କରି ଦେଲେ ଶରୀର । ଲବ ମୁଖେ ବାଣ ଦେଲା ଦୂର ॥
 କଳମୁଖୀ ବଣ ଲବ ଦରୁଣ । ଶରୀର ଲଗଣ ତଳେ ପଡ଼ିଲା ॥
 ପ୍ରହର ଶତ କହ ମୁଖବର । ଶୁଣି ଦେଲା ବାଣ ଏହି ପ୍ରକାର ॥

ଦେନ୍ତି ମୁକ୍ତି ତିଳା ପୁତ୍ରଣେ । ଦେଶ ପ୍ରଥମେ ନ ଲିପନ୍ତି ବାଣ ॥
 ଅନ୍ୟ ବାଣ ମାଲଲେ ଶବ୍ଦେ । ଦେଲେ ତା କାଟିଲେ ଶ୍ରୀଚାନ୍ଦନ ॥
 ଦେଶ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କଲେକ ଶ୍ରୀମତ । ଅନ୍ୟ ତିଳା ମାତା ଦୁମ୍ବ ଉଦନ ॥
 ଅନ୍ୟ କୁମର ଅନ୍ୟ ଶ୍ରୀପତ୍ନୀ । ଏମନ୍ତ ଶ୍ରୀ ଦେଶ ନାହିଁ ପୁଣି ॥
 ଅଗାଧମାସେ ସେତେ ଜଳବୁଧି । ନାସର ପଡ଼ୁ ଅତି କୋଟିକୋଟି ॥
 କେତେ ଜାହାଜୁ ନ ପାରିଲେ ଜାଣି । କୁଣ ମାଲଲ ଅନେକ ସରଣ ॥
 ଦଳିଲେ ଆତ୍ମ ନ ପାରିଲେ ଗହ୍ୱ । ମାଲଲ କୁଣ କୋପରର ହୋଇ ॥
 ଏକା ରହୁଲେ କୋବନ୍ଧୁଧାରଣ । ରାମକ ଭୁଲେ ଅଛି ବନ୍ଦୁମାନ ॥
 ଆତ୍ମ ମାରି କୁଣ ବାହୁଡ଼ି ଅସି । ଲବ ମୁଞ୍ଚୁ ଶୁଣୁ ଅଳପ ଦସି ॥
 ଏକା ଶ୍ରୀକି ନ ପାରିଲୁ ଜଣି । ମୋହ ଭାଗ ମୁଁ ମାଲଲ ସରଣ ॥
 ଶୁଣି କୋପ କଲେ ଲବ କୁମର । ଭୁଣିବୁ ବାରିଲେ ମୋହନା ଶର ॥
 ଶୁଣିଲେ ବସାଇ କୋପେ ଓଟାଇ । ସମ୍ଭାଳି ଦୋଲ ରାମକୁ ପ୍ରହାର ॥
 ଚଢ଼ିଲ ପ୍ରାୟ ଝଟକିଲ ବାଣ । ବାଜିଲ ମୋହେ ପଡ଼ିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ॥
 ଲଅ ହଜିଲେ ବନ୍ଦୁମାନ ସଲ । ରାମ ସର୍ବିଧେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲ ॥
 ଲବ ଦୋଇଲେ କୁଣ ଅସି ସିବା । ଭରୁମ ଶ୍ରୀ ପଡ଼ିଲ ଦେଶବା ॥
 ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଶ୍ରୀରାମ ପାଣ । ଦେଶ ଲବ ମନେ ବାଜୁ ବରଷ ॥
 ଏକ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶ ଶ୍ରୀ ଭରୁମ । ଅନ୍ୟ ପିତା ମାତା ଅନ୍ୟ ଜୀବନ ॥
 ମୋହ ସଙ୍ଗତେ କଲେକ ସଂଗ୍ରାମ । ଅନ୍ୟ ମହିମା ଅଟେ ବଡ଼ଜଣ ॥
 ବରଦର ବ୍ରହ୍ମା ଲବୁ ଦେବତା । ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟରୁ ତୁ ବଡ଼ ଶକ୍ତିତା ॥
 ଅନ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଦୋର ଏ ଧରୁ ଶର । ଶରଧା କେ ଧରଇ କୁମର ॥
 ଧରୁ ପାଇ ଲବ ପରମ ଦୋଷ । ତୁ ଦସ ଦେନକୁ ଦେନରେ କୁଣ ॥
 ଖେଳିବ ଦୋଲି ସେ ଶରଧା ଚଳ । ମାଳିକ ଗୋଟିକୁ ପାଇ ଧରଇ ॥
 ଦଉଡ଼ି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ବେଳରେ ଲଗଇ । ବନ୍ଦୁମକୁ ଧରି ଓଟାଇଲ ॥
 ଓଟାଇ ଦୁଃସ ବାରି ବନ୍ଦୁମାନ । ଶେଷେ ତାକନ୍ତି ରାଜ ଦେ ଶ୍ରୀରାମ ॥
 ନା ଅସିବା ଦେଶ ବହୁଣ ଗୋଷ । ପ୍ରତି ଶାସ୍ତ୍ରେ ଧରି ପିଟଇ କୁଣ ॥

ତଳେ ଦୁମନ୍ତ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଉ । ଅଗ୍ନିରେ ନିମନ୍ତ ଅଶ୍ୱ ଗଡ଼ାଇ ॥
 ଶ୍ରମ ଦେହରେ ଦେହେ ରହି ଥିଲା । ସବୁ ବ୍ରହ୍ମାମାନ ଲବ ଥିଲେ ॥
 ଏଣେ ଶୀତା ବୋଲୁଛନ୍ତି ସଙ୍ଗାତ । ବଡ଼ ଅଗ୍ନିର ଦେଉଅଛି ଚନ୍ଦ୍ର ॥
 ନିମନ୍ତ କିପରି ଲୋକେ ପଛଇ । ମନେ କିପରି ଦେଖେ ଗୁଣାକାଶ ॥
 ପ୍ରଜନ୍ତ ସିଂହ ବଡ଼ ଜଇମିନ । ପଟେ ଦୋଇରୁ ପୁରଣ ଶୁଣି ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଚନ୍ଦ୍ର ଅମୃତ ରସ । ଚଣ୍ଡେ ଶୁଣିଲେ ପାପ ଦେହ ଧୂସ ॥
 ଦେ ମୁନବର ବହୁବା ଚନ୍ଦ୍ରାର । କିପରି ଜନ୍ମକୁ ଲୁଣି ନେଇ ଥର ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଗର୍ଭେ ଗୋଡ଼ାଉ ଦୁମନ୍ତ । ଲଙ୍କା କଟକ କଲା ନିର୍ମାଣ ॥
 ଯାଇ ପାଦ ଲାଗି ପଦ୍ମର ଚୁର । ସେ କିପରି କହି ନ କଲା ସମର ॥
 ବାହୁ ପୁଅ ଥର ଦେଖ ଲାଲ । ଦୁମନ୍ତ ପରାଜୟ କେଣେ ରହିଲା ॥
 କହନ୍ତି ଜଇମିନ ଏହି ଗିର । ଲଙ୍କା ଲୁଣି ଦେଖେ ଶ୍ରୀରାମ ॥
 ଲବ ଲୁଣି ବେନି ଶ୍ରୀରାମ ପୁତ । କି ପ୍ରକାରେ ଶୁଣିବ ଦୁମନ୍ତ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ପଡ଼ିବା ଦେଖି ଦୁମନ୍ତ । ବୁଦ୍ଧି ହରାଇ ଦୋଇଲେ ଚଳିବ ॥
 ଅନ ଓକ ଥର ନେବାକୁ ଲୁଚିବ । ସେହୁ ଶ୍ରୀରାମର ନିଜର ॥
 ଦୁମନ୍ତ ଲବ ଲୁଣି ବେନି ଲୁଚିବ । ପ୍ରବେଶ ଦୋଇଲେ ମଠରେ ଯାଇଁ ॥
 ମାତାଙ୍କୁ ଦେଖି କଲେ ପ୍ରଣିପାତ । କଲ୍ୟାଣ କରିଲେ ଶୀତା ବହୁତ ॥
 ଲୁଚି ଦୋଇ ଯିବ ଦୁଃଖି ଜୀବନ । ଏଡ଼େ ଭୁଲିବ ବୁଲୁଥିବ ବନ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ବାବୁ ଦୋଇରୁ ବାହାର । ଧନୁ ଗୋଟିଏ ପାଇବ ବାହାର ॥
 ଗୋଦଣ୍ଡ ପରାଣ ପଶୁଛି ମୋତେ । କାନ୍ଦୁ ଏ ଧନୁ ଅଣିଲ ଦେମନ୍ତେ ॥
 କହନ୍ତି ଲବ ଶୁଣି ଗୋ ଜନମ । ମୁଗସ୍ତା ଗଲ ମୁଁ ଲୁଣିଲୁ ଦେଖ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଦୋଇରୁ ଅପୋଷା ରୁଜି । ପଟେ ଲେଖିଥିଲା ବଡ଼ ଚରିତ୍ର ॥
 ଗୋଡ଼ାଉ ମୁଣ୍ଡ ମୁକୁଟ ଉପରେ । ବାକି ପ୍ରତିଦେଲେ ବନ ଗଡ଼ରେ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ କଲ ଗୋଡ଼ାକୁ ଧରିଲୁ । ପ୍ରବେଶ ପରି ବଡ଼ କୋପକୁଲୁ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଦୋଇ ତାଙ୍କ ସାନ ଲୁଚି । ସେହୁକ୍ଷଣି ସେ ଅଇଲେ ଚଳାଇ ॥
 ଅମ୍ବ ସଙ୍ଗରେ ସେ ସମର କଲା । ମୋଲୁ ଅପଣା ଆଡ଼େ ସେ ଯାଇ ॥

ପଡ଼ିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବେନ । ତାହାଙ୍କ ଧନୁ ଅଣିଲୁ ଜନନୀ
 ମୁକ୍ତ ଗୋଟିଏ ସିନ୍ଧୁ ତାଙ୍କର । ଖେଳିବୁ ବୋଲି ଅଣିଲୁ ସଙ୍ଗର ॥
 ରାମ ଦେହରେ ଯେତେ ଅବରଣ । ସୁନ୍ଦର ଦେଖୁ ଅଣିଲୁ ଏମାନ ।
 ଶୁଣି ଜନନୀ ଚକିତ ହୋଇଲେ । ହୃଦୟକୁ ମଜାଳା ଦେଲେ
 ହନୁ ପଡ଼ିଲା ସୀତାଙ୍କ ଚରଣ । ତାହାର ଧନୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନପୁର ॥
 ବୋଲଇ ମାଧବ ତାହା କୁମର । ସମସ୍ତ କରେ ଅତି ସୋରଡ଼ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପ୍ରହରୁ ଖଲ । ପଡ଼ିଲେ ତୁମ୍ଭର ସ୍ବାମୀ ତଥର ॥
 ଶୁଣି ସୀତା ମୁହଁ ନିବିଡ଼ ହୋଇଲେ । ଅହା ରାମ ବୋଲି ସ୍ବେଦନ କଲେ
 ଦେ ରାମ ଯନ୍ତ୍ରାକ ମହାତମଣି । କେଣେ ପ୍ରତିଗଲ ହୋଦଣ୍ଡପାଣି ॥
 କେଣେ ପ୍ରତିଗଲ ଦେ ରାମୁମଣି । ଶୁଣିନନ୍ଦନା କୋଳ କଲେ ଅଣି
 ମାତାଙ୍କ ସ୍ବେଦନ ଦେଖୁ ନନ୍ଦନ । ମୁଖକୁ ଚୁଟୁ କରନ୍ତି ଜନନ ॥
 ମୁଣ୍ଡକ ସ୍ବେଦନ ଦେଖି ଜାନକା । ବୋଲନ୍ତି ଦାବୁ କାନ୍ଦୁଛ କାହିଁକି ॥
 ମୋହର ପିତା ଜନକ ସଜନ । ତାହାଙ୍କ ସ୍ବରକୁ ଶୁଣୁ ଗମନ ॥
 ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ସେହୁ ଅଯୋଧ୍ୟାକୁ ନେବେ । ତୁମ୍ଭ ପିତାସୁତେ ଶ୍ରୀମା କରବେ
 କେବଳ ଦାବୁ ଛେଳଣି ହୋଇବ । ମାତା ପିତା ପ୍ରତି ସବୁ ପାଇବ ॥
 ଶୁଣି ସ୍ବେଦନ କଲେ ଭ୍ରାତବେନ । ବେଇଲେ ବାଉଁଶହୋଇଲ ଜନନ
 ପତା ଖୁବୁ ତା ମାତା କରୁ ନାଶ ॥ ଅହ ତି ଅହ ଜୀବନକୁ ଅଶ ॥
 ପିତା ମାତା ମାରି ନପତି ଦେବୀ । ଧୂଳି ଧ ଜୀବନ ସିତା ନ ଥିବ ॥
 ଜନକ ମୁଖ ଦେଖନ୍ତେ ଶୁଣୁବୁ । କି ବୋଲି ଯାଇ ତାହାକୁ କହୁବୁ ॥
 ଶୁଣି ଜାନକା ପୁଅକୁ ଧଇଲେ । ମୁଖେ ମୁଖ ଦେଇ ସ୍ବେଦନ କଲେ
 ଲୁଚି ହୋଇସିବ ଦୁଃଖିଜୀବନ । ପିତା କଟକେ ହୋଇବେ ସଜନ ॥
 ରାମଙ୍କ ମାତା କରୁଣାଲ୍ୟା ଶ୍ରୀମା । ଦୁଃଖ ଯାଗୋରବେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ସେଇ
 ଦାନ ପ୍ରଣୟ କଲେ ପ୍ରତିଦ ପାପ । ପିତା ବି ଦରକୁ ପାଆ ମୋ କାପ ॥
 ଲବ ବୋଲିଲେ ଏ କହେ ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର । କହୁବୁ ମରୁତୁ ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗତ ॥
 ଲବରୁ ମାଧବ ଏସନ ଶୁଣି । ଅଧୁନ ଶୋଭ କଲେ ରାମବୀଣା ॥

ଏହା ଅର୍ଚ୍ଚିଲି ଦେ ଧର୍ମ ଦେବତା । ଭଲ ମନରୁ ସେ ତୁମ୍ଭେ କରତା ।
 ଗୁରୁତ୍ବ ତଥା ପ୍ରଥମ୍ଭ ଦେବ । ଏତାଦେବତେ ପଶିବନ୍ତି ବନ୍ଧୁ ॥
 ତ ଦୋଷ କର ଏତେ ଦଣ୍ଡ ଦେବୁ । ଏମନ୍ତ ମୋର କରମେ ଲୁହଲୁ
 ତୁମ୍ଭେ ଶଙ୍କର ନାରାୟଣ ଚନ୍ଦ୍ର । ଭବ ପବନ ଜଳଧୀ ଲଳୁ ॥
 ବସେ ଶୁଭ ଦେଲେ ସବ ଦେବତା । କ୍ରୋଧରେ ଶାପ ମୋତେ ॥
 ଦେବେ ଶୀତା ॥
 ଚନ୍ଦ୍ର ଲୁଗା ଦୋଳକ ନାଥ । ବାକ୍ୟଦେବତେ ଦେବତାରେ ପାଶ ॥
 ଶୀତାଙ୍କ ଦେଶେ ଦେଲେ ଯାଇଁ ବସ । ମାନସ କ୍ରୋଧ ଝଟିବି ତୁମ୍ଭେ ॥
 ଏମନ୍ତେ ବାକ୍ୟଦେବତେ ଦେଲେ ଯାଇଁ । ଶୀତାଙ୍କ ମାନସ ଦେଲେ ଲୁଗା
 ଦୋଳକ ଶୀତା ପ୍ରଥମ୍ଭ ଅନାଥ । କର୍ମ ତୁମ୍ଭର ତୁମ୍ଭେ ଦେବତା ॥
 ବାବୁ ଦୁର୍ଗମ୍ଭ ଉଠ ବହନ । କର୍ତ୍ତା ଗାନ୍ଧୀ ଯଦୁ ଶୁଭ ॥
 ଦେମନ୍ତେ ଦୋଳ ପଡ଼ିଅଛି ନାଥ । ଦେଖଇ କିନା ମୁଁ ବୋଦଣଦଣ୍ଡ
 ଅଗେ ଦନ୍ତ ପଛେ ଶାସ୍ତ୍ରପଦ୍ମ । ତାଙ୍କ ପଛେ ମହା ଶୁଣି ନନ୍ଦନ ॥
 ତାଙ୍କ ପଛରେ ଶୁଣିବି କୁମରେ । ପ୍ରବେଶ ଦୋଳରେ ଶୁଭ ବୁଦ୍ଧିରେ ॥
 ଦେଖିଲେ ପଡ଼ିଅଛି ଶୁଭ ଘନ । ଶୀତା ବହୁତ କରନ୍ତି ବୋଦନ
 ତାପରେ ଦେଖିଲେ ଲୁଗା ଶର । ପଡ଼ିବି କରେ ଧରି ଧନୁଶର
 ମନ୍ତ୍ରରୁ ଦୋଳ ଦୋଳରେ ଧରିଲେ । ଶୋକରେ ବହୁ ଚଳାପ ॥
 କରେ ॥
 ପଦମୁଖା ଯାଏ ତତ୍ତ୍ୱମା ମୁଖ । ମୋଦଣୀଙ୍କ ଦେବେ ପାଠର ଦୁଃଖ
 ଦୁର୍ଗମକତ ଶରଣ ମଲଲ । ଧର୍ମ ଦେବତା ବାରେ ଶର ଲଳୁ ॥
 ବନରେ ବାବୁ କେତେ ଦୁଃଖପାତ । ଦୁର୍ଗପ୍ରାଣୀଙ୍କ ସେବା କରଥାଉ ॥
 ବାବୁ ଶୁଣିବି ମୁଁ ଦୋହର ଶୁଣି । ଦୋ ଅଗେ ମୋତେ ନୋହଲ ॥
 ମରଣ ॥
 ଧୋର ଅଗେ ବାବୁ ଦୋହର ନାଥ । ମୁଁ ବଡ଼ ପାପୀ ତୁ ପୁଣ୍ୟପୁଣ୍ୟ ॥
 ମୁଖରେ ମୁଖ ଦେଇ ମହାପଦ । ଶିଳା ଦୋଳ ଶେବନ କରନ୍ତି ॥

ପିତୃଶ୍ରମ ଲୁଗାକୁ ପଣତ ଚିତ୍ତ । ଭୂମିରେ ପ ଚିତ୍ତ କୁମାରୀ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ନେଇ ଚନ୍ଦ୍ର ଶୁଭ । ଶ୍ରୀରାମ ପାଶକୁ ଗଲେ ଚଳାଇ ॥
 ଧରାରେ ପଡ଼ି ଅଛି ମୁଦପିଣ୍ଡ । ଦୋଳଛି କେଶ ବାସ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ॥
 ଅଶେ ମୁର୍ତ୍ତି ଯାଇ ଉଠିଲେ ପଣ । ଦୋଳ ଧରିଲେ ଦୋଳେ ପ୍ରାଣପତି ॥
 ମୁଖରେ ମୁଖ ଲଗାଇ କାଦରେ । ରୋଦନ କଲେ ଅତି ଭୟାନକରେ ॥
 ଦେ ରାମ ସୁଧୀବତୀ ରୁଦ୍ରାମଣି । କ୍ରମେ ସେ ଚିତ୍ତ ଲେଖ ପ୍ରାଣ ତଣି ॥
 ଅତିସ୍ତ୍ର ଶତ୍ରୁ ପଣ ତପୁ କର । ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ॥
 ଏବେ ଚିତ୍ତର ନ କହ ବଚନ । ଭୂମିରେ ପଡ଼ି ଦେଲେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ॥
 ଭୁବେଳେ ଚିତ୍ତର ଭୁବନ ଗଳା । ଦେବତାମାନେ ଭୁବନ ପରତା ॥
 ରାମ ଚିତ୍ତର ଧରି ଦୁଇ ବାଳ । କାନ୍ଦନ୍ତି ଦୋଳ ଅନ୍ତରାଳ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଦୋଳରେ ବନ୍ଧୁ ବେଶ ମଥ । କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି ଏ ବନ୍ଦନ ଯଥା ॥
 ଅଗ୍ନି ପ୍ରଜାତ ପବନ ନନ୍ଦନ । ସ୍ତ୍ରୀମାନେ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି ବନ୍ଦନ ॥
 ଶ୍ରୀମତୀ ଦୁର୍ଗାମାତା ଶ୍ରୀମତୀ । ମଳୟ ପର୍ବତେ ପ୍ରବେଶ ଦେଲ ॥
 ବହୁତ ଅଗ୍ରର ଚନ୍ଦନ ଦେଲ । ପ୍ରବେଶ ଅତି ଦୁଃଖ ଶ୍ରୀମତୀ ॥
 କପାଳୁ ପ୍ରଭୁଶ୍ରୀ ଜାତ କଲ । ଚନ୍ଦନ କାଷ୍ଠେ ନେଇ ଲଗାଇଲ ॥
 ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଯାଇ ନାରଦ । ବଲ୍ଲୀବିନ୍ଦି ଜଣାଇଲେ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ॥
 ସମଧିରେ ଅଛି ଦେ ଚିତ୍ତର । ତେଣେ ଶେଷ ଯେଲ ଭୁବନ ॥
 ସମର କର ଶ୍ରୀରାମ କୁମର । ମାଲରେ ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଗର ॥
 ଶତ୍ରୁପାନ ଅତି ଧିରେ ଧାନ୍ । ଶ୍ରୀ ବାଲମାନ ମନ ଉଚ୍ଚାଟ ॥
 ଅଗ୍ନିରେ ପଶୁଛନ୍ତି ରାମରାଣୀ । ରାମଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁପାନ ଦେଲ ॥
 ଲବ କୁଶ ବେଳ ବାଳ ଅବଳ । ପବନ ସତ ଦୁର୍ଗାମାତା ॥
 ବେଶ ଦୋଳ ଯାଅ ଶ୍ରେ ମୁଦବର । ମାଲରେ ବାରେ ଏଥୁ ଗଣାକର ॥
 ନାବେ ଦୁର୍ଗା ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ଦେଲେ । ବାଲମାନ ଏଣେ ଭବ୍ୟ ତଳେ ॥
 ପ୍ରଭୁରାରେ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଶ୍ରୀରାମ । ଦେଖିଲେ ବାଲମାନ ଚଣେଅନ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ରାଜେଶ୍ଵର ଦର୍ଶନ । ପ୍ରବେଶ ପଡ଼ି ଶେଷେ କଲେ ଗୋବର ॥

ଶ୍ରେ ଯିବା ଯୋଦର ଶ୍ରାମା ଦେବରେ । ନାହିଁ ଦୁମ୍ଭର ମାଲଲେ ସମରେ
 ଶ୍ରାମାବାଣୀଏ ମୁଁ କରଇ ଗୋସାଇଁ । ପ୍ରତିପଳ ଏ ଦେବଗୋଟି ଶୁଭ ॥
 ଦେଖି ବାଲ୍ୟାବ ଦରଶ ମନ । ବୋଲନ୍ତି ଶୀତା ନ କର ଶ୍ରେୟନ ॥
 ଶ୍ରାମା ଦେବର ତୋ ଈଶ୍ଵରଦେବା । ଯିବା ପୁଣିକୁ ବେଶେ ବରଦେବା ॥
 ଦୁମ୍ଭ ଦୁଃଖ ଅଳ୍ପ ଯିବ ଗୋ ମାଏ । ଗୁମ ମଙ୍ଗଳେ କରଇ ଭଜସେ ॥
 ଶୁଣି ଶୀତା ଦେବୀ ଦରଶ ଦେଲେ । ବାଲ ପ୍ରାୟ ହୋଇ ପାଦେ ପଡ଼ିଲେ ॥
 ଶ୍ରେ ପଦା ମୋତେ କରସି ଜାଗଣ । ଦେବେ ଈଶ୍ଵର ଶ୍ରୀରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ॥
 ଦରଶ ହୋଇ ବାଲ୍ୟାବ ମୁନ । ପଡ଼ିଲେ ମନ୍ତ୍ର ମୂର୍ତ୍ତି ସଙ୍ଗୀତନ ॥
 ଯିବୁଲେ ନେଇ କମଣ୍ଡଳୁ ପାଣି । ତେଜା ପାଇ ଉଠିଲେ ରାଘବଣୀ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପଶୁଘନ ଆଟ ଯେତେ । ସତେଜ ହୋଇ ଉଠିଲେ ସମସ୍ତେ ॥
 ଦେଖିଲେ ଶ୍ରୀରାମ ଶୀତା ନନ୍ଦନ । ଶୁଣିବ ଶୁଣି ହୋଇଲେ ମନ୍ଦନ ॥
 ଶଙ୍ଖେ ଦୁବେ ଶୀତା ରାଜୁଲେ ପାଣି । ବେଶେ ନୟନ ଅଶ୍ରୁପାଏ ବନ୍ଧୁ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପଡ଼ୁଇ ମୂର୍ତ୍ତିର ପୋଦର । ପ୍ରବେଶ ଦେଲେ ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରମୁଦ ॥
 ଭାଇକି ଦେଖି ଝଙ୍କାଦଣ୍ଡ ଧାରଣ । ବୋଇଲେ ଅଇଲ ଦୁଃଖି ଜୀବନ ॥
 ନିବ ଭୁଞ୍ଜୁଁ ଘେନ ରାଘବଣୀ । ପୁଣି ବାଲ୍ୟାବକି ମିଶ୍ର ବାଣୀ ॥
 କିବନ୍ତି ମୁନ ଏ କାହା ନନ୍ଦନ । ମୋତେ ଜଣିଲେ କରୁ ଦୋଷଭଣ ॥
 ଏକେ ବାକୁର ଅଳପ ବସୁଷ । ସମରେ ଦେଖିଲୁ ବଡ଼ ସାଦୃଶ ॥
 ଦସି ବୋଲନ୍ତି ବାଲ୍ୟାବ ମୁନ । ଶ୍ରେ ରାମ ଶୀତା ନନ୍ଦନ ଏବେକ ॥
 ଧନ୍ୟ ମୟମା ତୋର ନନ୍ଦପୁରେ । ତୋତେ ଜଣିଲେ ତୋହର କୁମରେ ॥
 ଶ୍ରେ ରାମ କେତେ କାଳ ତପ କଲୁ । ଏମନ୍ତ ଯୋଦ୍ୟ କୁମର ପାଇଲୁ ॥
 ଏଠାରୁ ଶ୍ରୀରାମ ବଣୀ

ନିଅ ତୋ ଭାଗିନୀ ନନ୍ଦନ । ସମସ୍ତ ଦେଲେ ଦୟୋଧନ ॥ ଏମନ୍ତ ଶୁଣି
 ରାଘବଣୀ । ଦୁଇଟି ହୃଦୟ ଲଗାନ୍ତି ॥ ମୁଖରେ ପଥକି ରାଘବ । ଅନଳ
 କରନ୍ତି ସେ ମନ । ପ୍ରଣାମ ଦିଲେ ଲବ କୁଶ । ଶ୍ରୀରାମ ପରସ୍ତ
 ସନ୍ତୋଷ ॥ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭଲଣରେ ପଡ଼ି । ଗୋଇଲେ ଶିରେ କରୁଥାନ୍ତି ॥

ଯୋଡ଼ି । ଶୁଦ୍ଧିପ୍ରାପ୍ତି କରି ମାନ୍ୟ । ଧନ୍ୟ ସେ ଶୀତାଳ ନନ୍ଦନ ॥
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଶରଣେ । ଲବ କୁଶକୁ ଡୋଳେ ଦେନ ॥ ଶ୍ରୀରାମ
 ଯାନ୍ତି ଅଗସ୍ତ୍ୟ । ଶୀତାଳ ବେନ କର ଧର ॥ ଆସ ଗୋ ଚନ୍ଦ୍ରମା
 ବଦନ । ଅଯୋଧ୍ୟାସୁରୀ ଠାକୁରାଣୀ ॥ ନ ଜାଣି କଲ ମୁଁ ସେ ଦୋଷ
 ତୁ ମୋର ମନ କର ତୋଷ ॥ ତୋତେ ନ ଦେଖି ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖି ।
 ଦୋଇଲ ମୁହଁ କହୁ ଦୁଃଖୀ ॥ ମନରେ କିଛି ନ ଡରୁ । ରଥରେ
 ଆସି କରେ କର ॥ ଶୀତା ବୋଇଲେ ହେ ଶ୍ରୀରାମ । ଭୁଞ୍ଜେ ମହତ
 ଭୁତମ । ମୋ ଶୁଭ ବୋଲୁଛୁ ନାଶ । ପାଦପଦ୍ମକୁ ନୋହେ ସର ॥
 କଥା ତୁମ୍ଭର ବେନ ମୁତ । ମୁଁ ସେ ନ ଯିବି କଦାଚର ॥ ଏମନ୍ତ
 ଶୁଣିଣ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ପଢ଼ିଲେ ଶୀତାଳ ଚରଣ ॥ ଭଜୁ କର ଠାକୁରାଣୀ
 ଅଯୋଧ୍ୟାସୁର ସାଧୁକାଣି । ଜୋଧେ ଦୈତ୍ୟକୁ ଶ୍ରୀରାମ । ବଦନ
 ଦୁଆର କରୁଣୀ ॥ ଭୁଞ୍ଜେ ହେ ବାବୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ବେନେ କହୁ
 ଦୋର ଶୁଣ । ମୋତେ ସେ ବନେ ସେନଗରୁ । ନ କହୁ ଶୁଭ
 ପଳାଇଲୁ । ତୁମ୍ଭ ଅନ୍ତର ସେ ଲକ୍ଷଣ । ଏବେ ତୁ କହୁ ଏମାନ ॥
 ମୁକାଣ ବଦେଇ ପଶୁ । ତୋତେ ସେ ବୋଲନ୍ତି ଜଗନ୍ନାଥ ପାଦକୁ
 ଶୁଭ ସୋଗବନ । ତାହାର ନ ଗୁହଁ ବଦନ ॥ ଯୋଏ ଦୋଇତି
 ଏକା ଶୁଣି । ବାଲ ବୋଇଲ କ ଜନନୀ । ପିଅର ଧରିଛନ୍ତି କର ।
 ଆସି ରଥରେ ବନେ କର ॥ ଏମନ୍ତ କବଳ କୁମର । ପଶୁଙ୍କୁ ସେନ
 ବେନେ କର ॥ କହୁଲେ ବାଲମୀନି ମୁତ । ଭଜୁ କର ଗୋ ନନ୍ଦନ
 ପାଦକୁ ବଡ଼ ଦୁଃଖ ବନେ । ଏବେ ତୁ ଯାଅ ତୋ ଭୁବନେ । ବହୁତ
 ହୃଦୟରେ ଶୁଣି । ଶୁଣି ସାନନ୍ଦ ଶୁଭବେଶୀ । ଭୁଞ୍ଜେ ବୋଲୁଛୁ
 ସେବେ ପିତା । ଯିବି ବୋଇଲେ ଦେଖି ଶୀତା । ଅନନ୍ଦ ଶ୍ରୀରାମ
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ନବ ଭୁଗ ସେ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ॥ ମୁଣିକେ ପ୍ରଣିଷାଦ କର । ଭଜୁ
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ କୁମାରୀ । କହୁଛୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣା ଦେବ । ପାଦେ ପଡ଼ିଲେ ବର-
 ଦେଶୀ ହୋ ତାତ ଦୟା କଞ୍ଜସବ । ମୋହର ଦୋଷ ନ ଦେନିକ ॥

ବୋଲନ୍ତି ବାଲମୀକି ପିତା । ବିଜୟ କରି ଦେଖ ଶୀତା । ଅମ୍ଭଙ୍କୁ
 ପାଶୋରବ ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ପକ୍ଷୀଗଣେ କହୁ । ପକ୍ଷୀଙ୍କି ପ୍ରଣିପାତ
 କଲେ । ମଠକୁ ପଠିଅଇ ଦେଲେ । ପୁଅ ଭାଇଙ୍କି ଦେଇ ଶ୍ରମ ।
 ପଢ଼ିଲେ ଶୁଭୁକ ଚରଣ । ବୋଲନ୍ତି ବାଲମୀକି ମୁନି । ଶୁଣ ହେ
 ବାବୁ ଶୁଣପାଣି । ତ ବୋଲି କରନ୍ତି ଚଲାଣ । ଭୁମ୍ଭେବ ମନ୍ଦ ଅର୍ଥ
 ଜଣି । ଯାହାର ଜଳକଳୁମାରି । ପାଦପଦ୍ମରେ ପରିଗୁରୀ । ଯାହାର
 ପୁତ୍ର ଲବକୁଷ୍ଠ । ତାହାକୁ ଅସ୍ତରୁକ କଥ । ଭୁବେବ ସାର ପରିଗୁର
 ଖଟନ୍ତି ଉନ୍ନତ ରାଜବର । ଶବ୍ଦର ଗୋବର ସେ ଭବ୍ୟ । ପ୍ରଜ୍ଞାକୁ
 କରଅଳ୍ପ ଜାତ । ସ୍ତ୍ରୀବର ଜଙ୍ଗମ ମୁରତି । ଗତି ପଦଙ୍ଗ ଶୁଭଜାତି ।
 ସମସ୍ତ ଦୋଷଠାରୁ ଜାତ । ଭୁବ ପରୁର ତାତ ମାତ । ତୋ ଶୁଭୁ
 ବଢ଼ିବୁ ପ୍ରାନ୍ତିଣ । ତାଙ୍କ ଅର୍ପଣ ରତ୍ନରାଣୀ । ମହା ପଣ୍ଡିତ ଯୋଗେଶ
 ଯୋଗୀ । ବ୍ରହ୍ମାବଦନ ପରିସେବୀ । ତୋତେ ସେ ସମସ୍ତ କଳ୍ପଦେ
 ଦବ୍ୟ ନୟନେ ନିଶ ଦେବେ । ଏତେକ କହୁ ମୁନିବର । ଦୁହରା
 ଦେଖ ସଙ୍ଗତୀ । ଶ୍ରୀମନ୍ତ ବୋଧ ବହୁକଲେ । ମଠରେ ପ୍ରବେଶ
 ହୋଇଲେ । ଶୀତାଙ୍କ ଦେଖ ରତ୍ନନାଥ । ବିଜୟ ନନ୍ଦଦୋଷ ରଥ
 ଦେବତାମାନେ ଦେଖୁଥିଲେ । ଶିରେ କୁସୁମ ବରଷିଲେ । ଦର-
 ପଦ ନରଗୁର । ଶୁଭର ଆଟର ରତର । ବୋଲନ୍ତି ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ
 ଶ୍ରୀମନ୍ତ । କି ହେବ ତୋର ସରସମ । ଧନ୍ୟ ସେ ଶୁଭା ଦଶାଥ ।
 ପୁଅ ପାଇଲେ ରତ୍ନନାଥ । ଧନ୍ୟ ସେ ବିଭୀଷଣୀ ଶ୍ରୀମନ୍ତ । ଶବ୍ଦେ
 ଧରିଲେ ରତ୍ନମଣି । ଧନ୍ୟ ସେ ଅଯୋଧ୍ୟା କଟକ । ଧନ୍ୟ ସେ ଦେଶ
 ସେତେ ଶ୍ରେୟ । ଧନ୍ୟ ସେ ଅମ୍ଭ ନେତ୍ରମାନ । ଶ୍ରୀମନ୍ତ
 ଶୀତାଙ୍କ ଏକସନ । ଶ୍ରୀମନ୍ତ ସେ କି କୁସୁ କାରଣ । ଶୀତା ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କର
 ସମାନ । ଅମ୍ଭର ସେତେ ପାଣି ଅଳ୍ପ । ଏହା ବର୍ଣ୍ଣନେ ଜ୍ଞାନଗଲା ।
 କହଇ ଶିଶୁ ଗୁନ କିଧୁ । ହେ ଶ୍ରୀମନ୍ତ କରୁଣା କରଧୁ ।
 ଅଳ୍ପ ମରତ୍ତ ରତ୍ନନାଥ । ଦତ୍ତା ପାଦେ ଲେଟି ମୋର ମାଥ ।

ବହୁ କରମେ କର । ଶୁଣନ୍ତି ସବୁ ମହାବଳି । ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ
 ଗୁପ୍ତକର । ବଳପୁ ଅପୋଧା ନରେନ୍ଦ୍ର । ଉପେ ବଳପୁ ଶୁଭଗାମୀ
 ପୁତ୍ରକୁ ଜାନୁରେ ବସାଇ । ପରିଧେ ଜନକନୟନୀ । ଥିଲେ ନୁଆର
 ପାକୁଗଣୀ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନର ବେନ । ଶୁଭର ବିଷଣୀ ସେ ସେନ
 ବଜାଇ ଶମକ ମହୁଷୀ । ଦୋଳ ମୁଦଙ୍ଗ ଲେଖା ଦୁଷ୍ଟ । ବଳପୁ
 ପରମ ସନ୍ତୋଷେ । ଯାଗ ସଦନେ ପରବେଶେ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଓଜ୍ଜ୍ୱଳ
 ଲକ୍ଷ୍ମଣୀ । ସଙ୍ଗରେ ବେନ ପୁଅ ସେନ । ଶୁଭକୁ ଚଳେ ପ୍ରତିପାଦ
 ଜଳାଣି କଲେ ଦୁଷ୍ଟାସୁତ । ବୋଲନ୍ତି ଅହେ ଶୁଭ ଶୁଣି ଏ ବେନ
 ଜାହାର ନୟନ । ଦୃଷ୍ଟି ବୋଲନ୍ତି ମହାବାହୁ । ଶୀତାର ବେନ ପୁତ୍ର
 ଏହୁ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶତ୍ରୁଘ୍ନର ଗର । ପରୁକୁ ଜଣିଲେ କୁମର । ପୁଣି
 ଶାନନ ମୁନି ମନ । ପୁଅକୁ ଦୟାନ୍ତୁ କୁଳେ । ବୋଲନ୍ତି ଶୁଭଦାମୋ.
 ଦର । ହେ ଶୁଭୁ ଶାବିତ୍ର ଅପାର । ନିପୁଣ ଅର୍ଥେ ସମରେ । ମୋତେ
 ମାଇଲେ ଅକାତରେ । ବଳୁମନ୍ତକୁ ବାଜି ଦେଲେ । ଶୀତା ସେ
 ଶକ୍ତି ଶୋକ କଲେ । ମୋ ପାଶେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ । ଅର୍ଥେ
 ରକରେ ପଶୁଥିଲେ । ଜାଣିଲେ ବାଲମୀକ ମୁନି । ପ୍ରବେଶ ଦେଲେ
 ସେହୁକ୍ଷଣି । ଶୀତାକୁ ପ୍ରବୋଧ କଲେ । ଅନୁମାନକୁ ଶାନ୍ତିରେ
 ସୁ ବରପୁର ବଡ଼ ଲୋଥ । ଶୁଣି ଏ କଲେ ମୋତେ ବୋଧ ।
 ପୁଅକୁ ପ୍ରବୋଧଲେ ଅଣି । ଅବର ଜନକନୟନୀ । ଦୁମ୍ଭ ଲକ୍ଷ୍ମଣ
 ପରଶାବୁ । ବରଲ ସମସ୍ତ ପ୍ରମାବୁ । ପାଇଲ ଶୁଭେ ନୟନ । ଶୁଣି
 ଶାନନ ମୁନି ମନ । ଶୀତା ରକରପୁର ଗଲେ । ଶୁଭୁ ଅସ୍ତ୍ରାନେ
 ବିଜେକଲେ । ଶାବିତ୍ର ଲେଖା ଚକ୍ରଣୀ । ଅପୋଧା ଦୁର
 ବରପଣ । ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ତରୁ । ପଡ଼ି ସନ୍ତୋଷ ଲୁଚାଇ ।
 ଦୁରକୁ ଦେଲେ ପୀତାମାଳ । ବୁଲେ ବହୁତ ସଜମାଳ । ଲକ୍ଷ୍ମଣେ
 ପ୍ରତି ପ୍ରତିଶର । କହଲେ ମାତାବୁ ପ୍ରମୁଦ । ଦୟାବରଣ ବସୁବର ।
 ଶୀତା ଦୁରୁଟ କୁମର । କରୁ ବିଲୀଳି ପପୋବେନେ । ଚର୍ଚ୍ଚିଲେ

ତାହାଙ୍କ ଯତନେ । ଶୀତା ସହସ୍ର ଦୁରସ୍ତବ । ସେନ ଅଭିଳେ
 ରଘୁନାଥ । ଶୁଣି ସାନନ୍ଦ ସଦମାଏ । ଅନନ୍ଦେ ଅଶ୍ରୁଜଳ ବହେ ।
 ଭ୍ରାତୃବ ଅନନ୍ଦ ଲଟକେ । ବାରତା ପାଇ ସଦଲେଖେ । ବାହୁବଳୀ
 ଦେଲେ ନୃପ । ବୋଧଲେ ସବୁ ଲୁଚିଗଲା ॥ ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ ଦିବ୍ୟ
 ନୃପ । ଶୁଣି ପାଦକ ଚନ୍ଦ୍ର ଧୂସ । ଅନନ୍ଦ ହୋଇ ବନ୍ଦଦେଶ ।
 ଶୁଣିଲେ ଅମୃତ ମଣୋହ । ମାର୍ଜିତ ହୋଇ ରଘୁସର । ଲୁଗା ନନ୍ଦନ
 ସିଙ୍ଗିବର ॥ ସଶୋହଠାରେ ବିଚେକଲେ । ଜନକଜେମା ପର-
 ଶିଳେ ॥ ବିବିଧ ପୋଷାକ ଉତ୍ତମ । ସମସ୍ତ ଅମୃତ ଶ୍ରେଷ୍ଠନ ॥
 ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅଗମନ ସାରି । ଅସ୍ଥାନ ପରେ ଚଳେ କଲି ॥ ତାମ୍ବୁଲ
 ଭଙ୍ଗଦ୍ୟନ୍ତ୍ର ଶୀତା । ରଞ୍ଜିତ ବୁଝାଣ କରତା । ଜାନକା ସେନ ସୁମ
 ରାଜେ । ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୀତାଘଣେ ବଜେ ॥ ଦେଖିଣ ସଦର୍ଶ ପ୍ରଭମା ॥
 ପୁଣି ରଘୁନାଥ ବାମୀ ॥ ଏମନ୍ତ ଶତର ଦୁରାତ । କାଦୁ ଅଖିଲେ
 ରଘୁପତି । ଭେଦେ ନ ଦେଖି ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖି । ବହୁତ ହୋଇଲେ
 ଦୁଃଖୀ ॥ ବାନ୍ଧୁକ ପ୍ରାୟକ ହୋଇଲେ । ଦେଶ ବନ୍ଧନ ତ୍ୟାଗ କଲ ॥
 ନୟନେ କି ରହିଲା ଖର । ସଖି ଗୋ ଶପଥ ଦୋହର । ପଲ୍ଲବପରେ
 ନି ଶୁଅଇ । ଭୂମିରେ ନିଦ୍ରା ନ ଲାଗଇ ॥ ନିରାଶେ ଲୋଭ ରୂପ ଶୁଣ
 ଚିନ୍ତି ଅଳ୍ପଳ ହୋଏ ପ୍ରାଣ । ଅସ୍ଥାନେ ନ ବସଇ ସଖେ । ଭେଟ ନ ପାନ୍ତି
 ରଘୁନାଥେ । ସେ ମୋର ପ୍ରତିକାର କଲେ । ଏହି ପ୍ରଭମା
 ଗରାୟଲେ ॥ ଏହା ସେନଶ ବସେ ଭନ । ଶୁଣ ଗୋ ସୁବତୀ ବଜନ
 ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ପାଃପଣୀ । ତୋଷେ କହୁଲେ ଗୁହ୍ୟବାଣୀ ॥ ଦୋଳନ୍ତି
 ଜନକ ଭ୍ରମାଣୀ । ଦାସୀପଣକୁ ଗୋହେ ସର । ମୋ ପ୍ରଭ ପାଇଁ ଏବେ
 ଦୁଃଖ । ପାଇଲ ପ୍ରଭୁ ପଦ୍ମମୁଖ ॥ ମୁଁ ପ୍ରଭୁ ବଡ଼ ଅଭାଗିନୀ । ଦୋଷ
 ନ ଥର ରଘୁମଣି ॥ ଏସନ ଶତ୍ରୁ ମହାସଖ । ଚରଣେ ବସିଲେ
 ରବିତ । ଦେଖି ଶ୍ରୀରାମ ଅନନ୍ଦରେ । ତୋଳ ଉଡିଲେ ଦୃଢ଼ପୂର୍ବେ ॥
 ମୁଖରେ ଦିଅନ୍ତି ଭୂମି । ଦୋଳନ୍ତି ଜୀବର ଜୀବନ ॥ ଶୁଣି ଶୁଣି

ଦେଇ ମନ । ଏମନ୍ତେ ଗଲା କିଛି ଦିନ । କହନ୍ତି ବଣିଷ୍ଠ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।
 ଶୁଣି ତୁ ରତ୍ନକୁଳ ରାଣୀ । ସବୁର ମଜ୍ଜିତାକୁ ଅଣ । ଅତିତାରୁ ଏ ଦୈବ
 ଶେଷ ॥ ଅନ୍ତର ଦେବା ରତ୍ନକୁଳ । ଧର୍ମ ପ୍ରକାଶ ହେଉ ତୋର ॥ ଶୁଣି
 ସାନନ ରତ୍ନଗାୟି । ପ୍ରବେଶ ସାଗରୀରେ ଯାଇଁ ॥ ରତ୍ନବ ଗୋଷଣୀ
 ଶୁଭ । ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବୁଦ୍ଧ ଦେଲେ ଭେଦ ॥ ଦାନ ଦର୍ଶନା ଯେତେ କିଛି
 ଦେଲେ ଶ୍ରୀରାମ ପରସ୍ପରି ॥ ତରୁ ରୁଦ୍ଧିଲେ ଗଳନାଥ । ସଙ୍ଗରେ ଶୈଳ
 ସୁତ ଭ୍ରାତ ॥ ଯଥା ବିଧିରେ ସାରି କର୍ମ । କରୁନାମାଗର ଶ୍ରୀରାମ । ନିଜେ
 ଦେଲେ ପଳମୁଳ । ବହୁତ ଚକ୍ଷୁରେ ଶୀତଳ । ଦିନେ ରୁଦ୍ଧିଲେ ଦବ
 ଅଳ । ମଣୋହ କଲେ ରଜଗଣ । ସୁକୁଳ ମାତୁଳ ପାଇବ । ରୁଦ୍ଧି
 ସମସ୍ତ ସଙ୍ଗେଲେ ॥ ରୁଦ୍ଧିଲେ ସଜଳ ସଜଳୀ ଶ୍ରୀରାମ ବଢିଲେ ଅସ୍ଥାନ
 ସମସ୍ତେ ପାରୁଣେ ପ୍ରବେଶ । ମେଲଣି କଲେ ରୁଦ୍ଧିତ୍ୟ ॥ ଧନ ବ୍ୟୟ

ଅଳଙ୍କାର । ଯାହାକୁ ଯେମନ୍ତ ପ୍ରକାଶ ॥ ଶୁଣି ବାହୁଣୀମାନେ ଶାନ୍ତି ।
 ସେ ଯାହା ମାଗନ୍ତି ତା ପାନ୍ତି ॥ ମେଲଣି ଦେଇ ମନନ । ଯଦରେ
 ବିଜୟେ ଶ୍ରୀରାମ ॥ ଅନନ୍ତେ ଧରି ଶୀତା କର । ବଢିଲେ ସୁନବ ରୂପର ॥
 ବିଧେୟ ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରକାଶିଲେ । ଯଦରେ ବେଶ ରୁଷା କଲେ । ବହୁତ
 କୁସୁମରେ ଗଢ଼ା । ମୁକୁତା ଜାଲି ଚକ୍ଷୁ ଶୋଭା ॥ କଣ୍ଠରେ କସ୍ତୁର

ଚନ୍ଦ୍ରା । ନାସାରେ ଶୋଭଇ ମୁକୁତା ॥ କଦର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରୀ ଗୋପ ।
 ନୟନ ଲଳିତର ଚାରୁ ॥ ନାସିକା ଜଣେ ତଳସୁନ । ଅଧର ଜଡ଼ାସୁ
 ଭୁଲ ॥ ଦଶନ କୁନ୍ଦକରୀବତ । ସିନ୍ଦୂର ଦାଳାର୍ଦ୍ଧର ମତ ॥
 କଣ୍ଠରେ ରତ୍ନଦାର । ଦଶନ ଅବ୍ୟକ୍ତ ସୁନ୍ଦର ॥ କରେ ବାହୁଡ଼ି ରତ୍ନିକା ।
 ବହୁତ ରତ୍ନେ ଅଛି ଜଡ଼ ॥ ପିନ୍ଧନ୍ତି ବସନ ପତନୀ । କଟୁରେ ରତ୍ନ
 ଓଡ଼ିଅଣି । ସମ୍ବନ୍ଧେ ବାଜେଣୀ ନୟନ । ଅବର ନାନା ଅଳଙ୍କାର ॥
 ବହୁତ ରୂପେ ରତ୍ନଶିଖା । ଶୀତାକୁ ନଇଲେ ପ୍ରବେଶ ॥ ଲକ୍ଷ୍ମୀଙ୍କ ଦଶ
 ପଦମେ ଦେବାକି ଏ ଚରଦସୁର । ଶ୍ରୀରାମ ଶୀତା ଶ୍ରୀରାମଣୀ । ଅଳଙ୍କାର

ବିଶ୍ୱନାଥ ଦଶେ । ପ୍ରଜ୍ଜ୍ୱଳିତ ଗୁମ ଶୁଣ ସଦ୍ଧୂ । ବୋପ ନ କର ଚନ୍ଦ୍ରମୁଖ ॥
 କଥାଏ ପଶୁରାଣି ତୋତେ । ଦୟାକର ଗୋ ପ୍ରିୟେ ମୋତେ ।
 ଜଗତେ ତୋ ଦେନ ଅଖ୍ୟାତି । ବହୁତ ପାଇଲୁ ମୁଁ ସତ । ତେଣୁ
 ପ୍ରତିକ୍ଷି ଘୋରବନ । ଘୋର ସଖି ମୋର ଦୋଲ ଶୁଣ । ଅଳ୍ପରେ
 ଅଳ୍ପ କେଲେ ପଣ । ଜଗତ ଅଖ୍ୟାତି ନିନ୍ଦାଣ । ଶୁଣି ବହୁତ ମହା-
 ସତ୍ତ୍ୱ । ତାହୁଁଲ ଅଗୋ ବସୁମତୀ ॥ ଠାରୁ ତଥ ଗୋ ମୁହିଁ ପିତ ।
 ରାମର ମୁଖ ନ ଚାହିଁବି ॥ ସୀତାର ଏ ବଚନ ଶୁଣି । ବାଟ ଶୁଣିଲେ
 ସେନାଶ୍ରମ । ପଳିବ ତେଜ ରାମରାଣୀ । ପ୍ରବସୁ ଦୋଲରେ ଧରଣୀ ॥
 ତା ଦେଖି କେଶେ ରଘୁରାଜ । ଯାଇଁ ଧରଲେ ବାସ ଫେର । ନ
 ଯାଅ ନ ଯାଅ ଗୋ ଶୀତେ । ମୋହର ପେଥେ ତୋତେ । ଶୁଣି
 କୋଲିନ୍ତ ମହାପତି । ସୁଖେ ପ୍ରଭୁ ରଘୁପତି । ଏ ମୁଁରେ ତୁମ୍ଭ ଅମ୍ଭ
 ଦେଖ । ଆଉ ନୋହିବ ରଘୁଶେଷ ॥ ମଥାସ କଷ୍ଟଦେବ ଘରେ ।
 ଜଳିବ ଦେବଜାତୁରେ । କାଶର ଉରେ ପିତା କେବ । ଗୋପରେ
 ନୁହଇ ଅସିବ । ନନ୍ଦ ଦୋଇବ ତୁମ୍ଭ ପିତା । ପଶୋରା ନାମେ
 ତୁମ୍ଭ ମାତା ॥ ଘୋ ପ୍ରଭୁ ଗୋପାଳଙ୍କ ସଙ୍ଗେ । ଗୋପେ ବଢ଼ିବ
 ନୀଳା ଲଙ୍ଗେ ॥ କଷ୍ଟକୁ ମାର ଉପୁଷ୍ପେନ । ଶୁକା କରବ
 କରବାନ ॥ ଜଗସକ ସେ ଧାଡ଼ ଦେବ । ସମୁଦ୍ର ଶିତରେ ପଶିବ
 ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପୁଷ୍ପ ବାରିବାରେ । ବାସ କରବ ଅନନ୍ଦରେ ॥ କୁଣ୍ଡଳି କଟକେ
 ଶୁଭ୍ରରାଜା । ମୁଁ ତାର ଦୋଇବି ଚନ୍ଦ୍ରା ॥ ଗୁଣ୍ଡଣୀ ଦୋଇବ ମୋ
 ନାମ । ଶୁଣ ହେ ପ୍ରବୁଷ ଉତ୍ତମ ॥ ଗୁଣ୍ଡଣୀ ଉତ୍ତାଳ ବଗ୍ଗରେ ।
 ବରଦା ପିଣ୍ଡପାଳ ବରେ ॥ ବେତରେ ବର ବସନ୍ତବ । ମୋତେ
 ସେଠାରୁ ବଢ଼ନେତ । ଏ ମୁଁରେ ଦେଖ ନାହିଁ ଅଉ । ଅସଲ ପ୍ରଜ୍ଞ
 ମହାବତ୍ତ ॥ ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ ପ୍ରଜ୍ଞ ହେଲେ । ଦା ସୀତା ଦୋଇ ମୁହିଁ
 ପଲେ ॥ ସଶବ ପରେ ଚେତା ପାଇ । ଉଠିଲେ ରଘୁକୁଳପାଇଁ ।
 ଶୁଣି ଅଘଳେ ଶୁଭ ବେଳ । ସକଳେ ଲବ କୁଶ ଦେନ । ମୁଁ ହେବୁ

ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ । ତ କଥା କୋଲ ପରାଗଲେ । ଶୁଭୁକ ମୁଖ
 ଶୁଭୁକ ଶୁଭୁକ । କହନ୍ତି ଏକ ମନେ ଶୁଭୁକ ॥ ଶୀତା ଯେ ପୁଲେ ମୋର
 ଚିତ । କହୁଲି ଶୁଭୁକ ମହାପଦ ॥ ଅଗ୍ନିରେ ଅଗ୍ନି ଦେଲେ ପଣ । କରତ
 ଅଗ୍ନିରେ ବିକାଶ ॥ କୋଥେ ଗାତରେ ମହାପଦ । ତାର ଦୁଆ ଗୋ
 ବସୁମତୀ ॥ ଶୁଣି ଅବନୀ ବାଟ ଦେଲା । ଜାନକୀ ପାତାଲେ ପଶିଲା ॥
 ଦୟାଳୁ ଧରଣ ଅଗ୍ନିରେ । ବହୁତ ଦୋଷଲି ବଦଳି । ବଦଳି ଶୁଣି
 ପ୍ରବୋଧଲେ । ନ ରହୁ ପାତାଲେ ପଶିଲେ ॥ ଶୁଣି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପ୍ରବୋଧ
 ସେବନ କଲେ ଘନ ଘନ ॥ ସେବନ କଲେ ଦୁଇ ପୁଅ । ଶୁଣି ଶୀତା
 ବାହୁ ଗଲେ ମାତ ॥ ଦୁଇ ପୁଅକୁ ସଙ୍ଗେ ଯେନ । ଗୋଟି କଳକ୍ର
 ଲଗୁମଣି ॥ ଶୁଭୁ କଳକ୍ର ପ୍ରବୋଧନ । ଶେଷ ରାମ ନ କଲ ସେବନ ॥
 ଦେଲେ ନନ୍ଦନ ଶୁଭ ଦେଖି । କାନ୍ଦି ଦୋଷଲେ ଅଗ୍ନି ଦୁଖୀ ॥ ଦୁର୍ଦ୍ଦେ
 ଯେ ମହତ ସଜାଣ । ଏହାକୁ କଲ ପ୍ରବୋଧନ ॥ ବହୁତ ପ୍ରବୋଧ
 କହୁଲେ । ଶ୍ରୀରାମ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଲେ ॥ ଶୁଭୁ ପୁଅକୁ ପ୍ରବୋଧନ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମଣେ କୋବଣ୍ଡ ଧାରଣ ॥ ଅଗ୍ନିର ଜଗମ କାନ୍ଦି । କେମନ୍ତେ
 ଜାଣିଲେ ତା ଶୀତା ॥ ପାତାଲ ଭୁବନକୁ ଗଲେ । କାନ୍ଦି କେମନ୍ତେ
 ଗହୁଲେ ॥ ଶେଷ ମୁନ କହ ଏହୁ କଥା । ଶୁଣି ରୁଚିବ ମନୋହରୀ ॥
 ଶୁଣି ଜାନକୀ ମୁନବର । କହନ୍ତି ଶିଖର ଅଗ୍ନିରେ ॥ ପାତାଲେ ପସନ୍ତେ
 ଶୀତଳା । ପ୍ରତିଲେ ଏ କହୁଲି ମାତା ॥ ପଦ୍ୟ ହୋଇଲି ପରବେଶ ।
 ଚନ୍ଦ୍ରବଦନେ ପ୍ରକାଶ ॥ ଦେଖୁ ଜାଣିଲେ ଦେଶ ଶୀତା । କହୁଲେ
 ଅଗ୍ନିର କାନ୍ଦିତା ॥ ପାତାଲପୁର ଲୋକ ଯେତେ । ପଶେଇ ଅଗ୍ନିରେ
 ସମସ୍ତେ ॥ ପ୍ରବର୍ତ୍ତ ପଲକ ଅଗ୍ନିରେ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ କହେ କହୁଲେ ॥
 ବୈକୁଣ୍ଠପୁର ଠାକୁରଣୀ । ବିଜୟ ମୁଖ ପାତାଲୀ ॥ ଅଗ୍ନି ଲଗେ
 ପରବେଶ । ସେ ଯାହା କହୋଇ କହୁଛି ॥ ଏହୁ ଅନନ୍ତରେ ଶ୍ରୀରାମ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟା କହୁଛି ଗମନ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହୋଇଲି କଟକେ । ବାବତା
 ପାଇଁ ଯେ ଲୋକେ । ମନ ଅନନ୍ତ ହୁଏ କହେ । ପଶିଲେ ପୁଣି

ଭୁମ୍ଭୁ ବ୍ରାହ୍ମେ । ସିଦ୍ଧ ଦୁଃସରେ ଶୁଭ ଚନ୍ଦ୍ର । ଲବଣୀ ବୃକ୍ଷ ଭୃଗୁମାନ ।
 ତୋରଣା ପତାକା ଶୋଭିତ । ବରଦ ଜନ ନେତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର । ବାଜର
 ଚିତ୍ରଧ୍ୟ ଦୋଷଣ । ରମ୍ୟେ ଚନ୍ଦ୍ରବଦନ । ପାଣ୍ଡୁପତି ସାଗ୍ର ଭ୍ରମ
 ଶର । ଦେଖିଲୁ ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ସହୋଦର । ରଥରୁ ବେଗେ ଓହ୍ଲାଇଲୁ ।
 ଚରଣ ଚଳରେ ପଡ଼ିଲୁ ॥ ସଂସ୍ପର୍ଶେ ଶ୍ରୀ ଭୃଷ୍ମ ଦୁଇ । ଲୋକତରଳେ
 ଦେଶେ ନେଇ । ଚରଣେ ପଡ଼ି ଶତ୍ରୁପନ । କହଇ ଭ୍ରମ ଶର ଶୁଣ ॥
 ଶୀତା ସୁନ୍ଦରୀ ସୁମପାଣ । ରଥରେ ଚନ୍ଦ୍ରବଦନ ॥ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ବାନ୍ଧବ
 ନ ଦେଖିଲେ । କୋପେ ପାତାଲେ ପ୍ରବେଶିଲେ ॥ ଶୁଣି ବସୁସ୍ତ୍ର ଦ୍ରବ
 ଶର । ନେତ୍ର ବହୁଳା ମାରଧାର ॥ କେନ୍ଦ୍ର ବୋଲନ୍ତି ଶୀତା କାହିଁ ।
 ହେତୁ ଦୋଳନ୍ତି ଯଥା ନାହିଁ ॥ ଶ୍ରୀରାମ ବଳେ କର ଗଲେ । ନଗରେ
 ପ୍ରବେଶ ଦୋଳଲେ । ଅର୍ଜୁନଙ୍କ ନିଶ ସବ ମାର । ପ୍ରବେଶ ଶ୍ରୀରାମ
 ଅସ୍ତ୍ରର ॥ ଲବ ଭୃଗୁଙ୍କୁ ଦେଖି ତୋଷ । ଜାଣିଲେ ଅସ ବାବୁ ଅସ ॥
 ଶ୍ରୀରାମ ଧର ବେଦାନ୍ତର । ବେଲେ ମାତାଙ୍କୁ ପ୍ରଣିପାତ ॥ ସୁକୁନ୍ତଳ
 କରୁଣାନ୍ତା ରାଣୀ । ଜାଣି ମୋ ଜନକ ଦୁଲଣୀ ॥ ରାମ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବହେ
 ପାଣି । କହନ୍ତି ଶୁଣ ଗୋ କଳନା ॥ ଚନ୍ଦ୍ରବଦନ ଚନ୍ଦ୍ରବେଶ । ଶିଳେ
 ଅମ୍ଭଙ୍କ ପାଶେ ରହି । ବୋଲଇ ଅନ୍ୟାନ୍ତ ବଳାଣ । ଅଗ୍ନିରେ ଅରୁ
 ବେଲେ ପଣ ॥ ଶୁଣି ଜୋଧରେ ମହାପତି । ଜାଣିଲେ ଅଗୋ ବସୁ-
 ମତି ॥ ଭୁ ମୋତେ ଠାବ ଦଥ ସିଦ୍ଧ । ଶ୍ରୀରାମ ମୁଖ ନ ଚାହିଁବ ॥
 ଶୁଣି ଅବନ ବାଟ ଦେଲୁ । ଶୀତା ଯେ ପାତାଲେ ପଡ଼ିଲୁ ॥ ତା ଶୁଣି
 କନ୍ଦୁକିନ୍ତା ରାଣୀ । ମୁହିଁକେ ପଡ଼ିଲେ ଧରଣୀ ॥ ଲବକ ମାତା ଦୋଳ
 ଧରି ॥ ବାଜନ୍ତି ଶୀତାଙ୍କୁ ସୁମର ॥ ଅଯୋଧ୍ୟାସ୍ଥର ନର ନାରୀ । ଅବନ
 ବାଣୀ ବୁଝିବାଣୀ ॥ ନୟନ ଜଳରେ ଚଳିଲେ । ଶୋକ ଗାଗରେ ମନ୍ତ୍ର
 ବେଲେ ॥ ବଂଶେ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ । ପ୍ରବୋଧ କଲେକ ନିବେଶ ॥
 ଶୋକ ସହର ସବ ନାରୀ । ଲବ ଭୃଗୁଙ୍କୁ କୋଲେ ଧରି ଶି ଚରଣ
 ପୁରେ ପବେ ଅସ୍ତ୍ରର । ରାମ ଅସ୍ତ୍ରାଦେ ବଳେ କଲେ । ଶରଣ ଚାହିଁଣୀ

ଜଳଧି । ତେଣୁ ଶରଣ ଦାନ କର । ଦୟା କର ଦେ ମହାବାହୁ ।
ତବ ଚରଣେ ଚିତ୍ତ ବସୁ ॥

— (*) —

ରାଗ—ବଳଶା ।

ସୀତା ବିନା ଶ୍ରୀରାମ ମଣିଲେ ସବୁ ଶୂନ୍ୟ । ନେତ୍ର ଗର ଝର ଶୁଣି
ବଦେ ରାତ୍ରି ଭର । ସୀତା ବିନା ଅନ୍ୟ କାହୁଁ ନ ଲାଗିବ ମନ । ସୀତା
ରୁଣି ଅନୁକ୍ଷଣେ କରନ୍ତି କାରୁଣ୍ୟ । ସୁଦେଶୀ ବଦେଶୀ ଦଗ୍ଧିବାସୀ
ସକଳ । ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଶୋକ ଦେଖି ହୋଇଲେ ବିଚଳ । ପଥର
ହଜାର ବର୍ଷ ରାମ ରାଜ୍ୟ କଲେ । ପାଣି ମିଶି ପ୍ରଜାଗଣେ ଅନନ୍ଦେ
ପାଳିଲେ । କରୁଣା କୈଳେସୁ ସେ ସୁମିତ୍ରା ସୁମତି । କାନିଷ୍ଠ
ଗଲେ ସବେ ଦେବ ଗୁଡ଼ି କର । ଦଶରଥଙ୍କୁ ମନୁଷ୍ୟ ସାଦୃଶ୍ୟ ।
କ୍ରମେ କ୍ରମେ ସବେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲେ କାଳ ଗ୍ରାସ । ଲେମ୍ବୁ ଗଛଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି
କେବଳ ନଗରେ । ଦୌରାସ୍ତ୍ରୀ ହେଉ ବରଦ ଯମେ ସବୁରେ
ଦୁଇ ପୁଅ ଦେଖି ଭୁତ ଗଛଙ୍କ ନାଶିଲେ । ଦଶ ବର୍ଷ ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସ୍ତ
ଅଭିଷେକ କଲେ ॥ ତନ୍ତ୍ରକେତୁ ଅଙ୍ଗଦ ଏ ଦୁଇ ସହୋଦର
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଶରଙ୍କର ଅତି କୁମର ॥ ରାମଙ୍କ ଅଙ୍ଗରେ ଦୁହେଁ ହେଲେ
ଦଣ୍ଡଧର । ଅଙ୍ଗଦ ପାଲିଲ ମନ୍ତ୍ରଦେଶ ଅଧିକାର ॥ ତନ୍ତ୍ରକେତୁ ହେଲେ
ଅବମେଧ ଅଧିପତି । ଶତ୍ରୁବାଣ ସୁବାହୁ ଏ ଶତ୍ରୁର ସକ୍ତି ॥
ଶତ୍ରୁର ଦୁଇ ପୁଅ ମଧୁସୂଦନ । ହୋଇ କବି ଯେ ପାଳିଲେ
ସେହି ବସୁମନ ॥ ଲବକୁଶ ପାଲିଲେ ଅଯୋଧ୍ୟା ନନ୍ଦଗ୍ରାମ । ଅଂ
ଜଣେ ଅଂ ରାଜ୍ୟ ଦେଲେ ସେ ଶ୍ରୀରାମ ॥ ଏଥୁ ଅନନ୍ତରେ ଶୁଣି
ସିଦ୍ଧ ଶିଷ୍ୟଗଣ । ସେଇ ରୂପେ ରାମ ଗଲେ ଦୈକୁଷ ଭବନ । ଦାନେ
ପାଣି ମିଶି ସବୁ ପ୍ରଭୁ ରାଜ୍ୟର । ଏ ଯାଗେ ବସି କରୁଅଛନ୍ତି ଚରଣ
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଦୁଆରୀ ହୋଇ ଜଗିଛନ୍ତି ଦ୍ଵାରେ ; କାଳ ପରୁଷ କଷ୍ଟ
ସନ୍ଧ୍ୟାସାବେଶରେ । ତହାଙ୍କ ସମୀପେ ଅସି ସୀତା ଶୁଣିଲେ । ରାମଙ୍କ

ଶୁଣିବେ ବେଗେ ଜଣାଅ ବୋଲଇ ॥ ବୁଝାଇବ ଦୂତ ଅଗ୍ନି ପେଟି-
 ଛନ୍ତି ସେହ । ଶ୍ରୀମଦ ସହସ୍ର କଥା ବାଞ୍ଛୁ କରବଇ ॥ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ପାଶେ
 ଯାଇଁ ସମୁପେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । କୃତାଞ୍ଜଳ ଦୋଇ ଜଣାଇଲେ ବିବରଣ ॥
 ଉପସ୍ଥିତ ବ୍ରହ୍ମାଦୂତ ଦ୍ଵାରେ ଅବସ୍ଥିତେ । ଅଜ୍ଞା କରି ରତ୍ନନାଥ
 ସାକ୍ଷୀ ନମନ୍ତେ ॥ ଶ୍ରୀରାମ ବୋଲିଲେ ବେଗେ ତାଙ୍କୁ ଯେନ ଅସ ॥
 ବଞ୍ଚି ଦୂତଠାରୁ ଛାଡ଼ ଦେବୁ ସବିଶେଷ ॥ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଅଜ୍ଞା ପାଇ
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସ୍ଵରୂପେ । କାଳ ପୁରୁଷକୁ ନେଲେ ତାହାଙ୍କ ପ୍ରମୁଦ
 ଧ୍ୟାନ ଅବ ନେଇ ରାମ ଦେଲେକ ଅସନ । କରଯୋଡ଼ି ପଶୁରିଲେ
 କହ ପ୍ରିୟ ଜନ ॥ ସେ କାଳପୁରୁଷ କହେ ଶୁଣ ହେ ଶ୍ରୀରାମ । ସେ
 କଥା କହିବି ନ ଶୁଣିବେ ଅନ୍ୟ ଜନ ॥ ଏ ସମୟେ ଏଠାରେ ସେ
 ଉପସ୍ଥିତ ଦେବ ବିଶ୍ଵାକ୍ଷ ଅଜ୍ଞା ତାକୁ ବହନ କରବ ॥ ଶ୍ରୀରାମ
 କହନ୍ତି ଶୁଣ ହେ ବହୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ । ଦ୍ଵାର ରକ୍ଷାକର ଯାଇଁ ଦୋଇ
 ସାବଧାନ ॥ ଅଧିକ କି କହୁବି ସେ ମୋତେ ଅନାଇବ । ତାହାକୁ
 ଚେକିବ ମୁଁ ମୁହଁ ଜାଣିବ ॥ ଏହି ସତ୍ୟ କରଅଛି ଦୂତ ସମୀପରେ
 ସାବଧାନେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରହିବ ଭୁଲେ ଦ୍ଵାରେ । ଏହା କହି ଲକ୍ଷ୍ମଣକୁ
 ବିଦାୟ କରଲେ । କାଳପୁରୁଷ କଥାରେ ମନ ଯୋଗ କଲେ । ଏମନ୍ତ
 ଦେଲେ ଦୁଃସାସ ଦୋଇ ଉପସ୍ଥିତ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବୋଲନ୍ତି ରାମେ ଜଣାଅ
 ଭୁବିତ ॥ ଅପେକ୍ଷା ଅଗ୍ନି ତାଙ୍କ ଦରଶନ ପାଇଁ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ
 ବୋଲନ୍ତି ଦେବ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଅଜ୍ଞା ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ଅଜ୍ଞା ମେଘି ମୁଁ ନ
 ମାର୍ଦ୍ଦିଲ ଯାଇ । ଶମ ଅପରାଧ ମୋର ହେ ତପି ଗୋସାଇଁ । ଶୁଣି
 ମୁନି ମହାଜୋଷେ ତାହାଙ୍କୁ କହଲେ । ନଗ୍ରଯାକ ରସୁରାଣ କରବ
 ବୋଲିଲେ । ମୁନିଙ୍କର କୋପ ଦେଖି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଚକିତ । ମୋହଲିଣ
 ନଗ୍ରଲେକେ ଦେବେ ରସୁରୁତ ॥ ଏଥିରୁ ରଲ ମୋହର
 ହୋଇବା ବିନାଶ । ଏହା ରାଜ ମୁନି ଦେନ ଶଲେ ରାମପାଶ । ତା
 ଦେଖି ଶ୍ରୀରାମଙ୍କୁ ଦୂତେ ନିଦା କଲେ । ଦୁଃସାକ୍ଷ ପାଦେ ଅର୍ପଣ

ଦେଇ ବସାଇଲେ । ମୁନିଙ୍କ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ପ୍ରଭୁ ରାଜା ଶୁଣି । ଭଗବାନେ
 ଶୀଘ୍ର ତାଙ୍କୁ କଲେ ଯେ ମେଲଣି । ପ୍ରତିଜ୍ଞା ପାଳନ ମୂଳ ହୃଦରେ
 ପାଷାଣେ । ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ହେବେ ଅତି ଅଳ୍ପ କୋଇଲେ । ଦଲବ ନିବନ୍ଧ
 କେବେ ନହୁଏ ଶୁଣି । ନିରୁପାୟେ ଲକ୍ଷଣକୁ କଲେ ସେ ବର୍ଣ୍ଣନ ।
 ଲକ୍ଷଣ ଶ୍ରୀରାମ ପାଦେ ପ୍ରଣିପାତ ଦେଲେ । ସ୍ବାଧୀନ ଭାବେ ଶ୍ରୀ
 ମେଲଣି ମାଗିଲେ । ପ୍ରଜାଗଣେ ଜଣେ ଜଣେ କଲେ ସେ ସମ୍ମାନ ।
 ବାହାରିଲେ ଗୁରୁକର ନିଜ ବେଶ ବାସ । ତାହାଦେଖି ନରାଦ
 ପଡ଼ିଲା ହାହାକାର । ସମସ୍ତଙ୍କ ନୟନୁ ବହନ ମାରିଥାଉ । ମୁନି
 ଜଗରେ ଯାଇ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ । ଶର ସ୍ତୋତ୍ର ପଢ଼ିଣ ଲକ୍ଷଣ
 ପ୍ରାଣ ଦେଲେ । ନରଦେହ ପରିହର ଦୈତ୍ୟ ରୁଦ୍ର । ବଳେକଲେ
 ଲକ୍ଷଣ ହୋଇ ତୋଷମନ । ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗରେ ଯେ ପଡ଼ିଲା
 ମହାଶୋକ । ଭିଳାପ କରନ୍ତେ ରାମ ହରାଇ ବନ୍ଦବ । ମୋତେ ଗୁଡ଼
 କେଣେ ଗଲ ହେ ଭାଇ ଲକ୍ଷଣ । ତୁମ୍ଭ ବିନା ଧୂମ୍ର ମୋର ଥିବା
 ଜୀବନ । ସୀତାଙ୍କୁ ବଢ଼ିଲି ମୁଁ ଲୋକ ଅପବାଦେ । ତୁମ୍ଭକୁ ବଢ଼ିଲି
 ମୁହଁ କେହି ଅପରାଧେ । ତୁମ୍ଭ ସମ ଭାଇ ଆଉ ନ ଥିବେ ମୁଁ ।
 ମୋ ସମ ନିଷ୍ଠୁର ଆଉ କେହି ନାହିଁ ମଙ୍ଗ । ଲକ୍ଷଣ ବିଦ୍ରାବେ ମୁହଁ ଗୁଡ଼
 କି ବଲେ । ସେ ଜଳେ ପଶିଲା ମୁହଁ ପଶିବ ସେ ଜଳେ । ଏହା ଦେଖି
 ରାଜା ଶ୍ରୀରାମ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ । ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ଅନୁଗାମୀ ହୋଇଲେ ବନ୍ଧନ ।
 ଶ୍ରୀରାମ ବିଜେ ଶୁଣି ସୁଗ୍ରୀ ବିଭୀଷଣ । ଦରଶନ କଲେ ଆସି ଶ୍ରୀରାମ
 ତରଣ । ସୁଗ୍ରୀବଙ୍କୁ ସଙ୍ଗେ ଯିବା ନିମନ୍ତେ ବୋଇଲେ । ବିଭୀଷଣ
 ପ୍ରବୋଧ ରାଜ୍ୟରେ ରଖାଇଲେ । ହନୁକୁ ବୋଇଲେ ତୁମ୍ଭେ
 ମୁହଁଦେନେ ଥିବ । ଅମର ମୁରତି ଶୁଣି ସାନନ୍ଦ ଦେଲେ ।
 ଅଯୋଧ୍ୟାଜନ ସବଳ ହୋଇଛନ୍ତି ମୁଁ । ସଙ୍ଗରେ ଯିବକୁ
 କୁରୁଛୁ ଅନୁକୁଳ । କେନ୍ଦ୍ର ଶରେ ଶକ୍ତିଛନ୍ତି ବ୍ରତ ଶ୍ରୀରାମ ।
 ବୁଦ୍ଧିବୃଦ୍ଧ ହୋଇ ରାମ ହୋଇଲେ ମଉନ । ଦଳ ସମସ୍ତ ସେ ବଣିଷ୍ଠ

ନିଶାଲଲେ । ଶୁଣି ଅନୁଭବେ ରାମ ବାବାର ହୋଇଲେ ॥ ପ୍ରଭା
 ପ୍ରଭୁଷ ବାଳକ ବୁଦ୍ଧ ଯେ ସକଳ । ପ୍ରାବର ଶୁଣ ପରଜ ଅଦ ପଶୁକୁଳ
 ସରସୁ ମରରେ ସବେ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ । ତାହା ଦେଖି
 ଦେବଗଣେ ପ୍ରସନ୍ନ ହେଲେ । ଦତ୍ୟ ଦେହ ଧରି ରହୁଛନ୍ତି
 ଭୃଷରେ ॥ ଅବେଶିତ କରି ସବେ ଗଲେ ସ୍ବର୍ଗରେ ॥ ସ୍ବର୍ଗରେ
 ଯାଇ ରାମ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ ॥ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ଦେଖି ମନେ
 ହୁଏଲେ ସନ୍ତୋଷ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ହୋଇଲେ ଶଙ୍ଖ ଭୁବ ସୁଦର୍ଶନ ॥
 ହୃଦୟ ହୋଇଲେ ଯେ ନିଜ ନିଜ । ଶ୍ରୀରାମ ପଦସୁଗନ୍ଧେ
 ଲେଖିବ କାଳ ॥ ସାନ କଥା ମତି ତହୁଁ ରହୁ ଯେ ବହୁଳେ ॥

